

Prevod
Isak Asiel

Lektura
Tatjana Todorović

Priprema za štampu
Željko Hrček

Štampa
Donat Graf, Beograd

Biblioteka
TEFILA

הגדה של פסח

HAGADA

סדר הפסח מתוך הגדת פראג, רפ"ז

Seder Pesah iz Hagade štampane u Pragu 1526. godine

Beograd 5779/2019

בדיקת חמץ

לקראת ליל הסדר יש לכבד ולנקות כל חדרי הבית מחמצץ, כן יבדוק בעל הבית בעצמו שלא נותר ברשותו חמץ בעבר שקדם לערב פסח; אוור לאربعעה-עשר בניסן (זאת חל בשבת – אוור לשלווה עשר) בודק את החמצץ לאור הנר לאחר תפילת מעריב, וקודם לכך נוטל ידיו ומברך:

**ברוך אתה ייְהוָה קָדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא מֶלֶךְ הָעוֹלָם
אֲשֶׁר קִדְשָׁנוּ בְמַצּוֹתֵינוּ וַצְוָנוּ עַל בָּעֵר
חַמֵּץ:**

בטול חמץ

לאחר הבדיקה מבטל כל חמץ שבו שברשותו ואומר:

**כָל חַמִּירָא וְחַמִּיעָא, דָאָכָא
בְּרִשׁוֹתִי, דָלָא חַמִּתָּה וְדָלָא בְּעִרְתָּה,
לְבַטְּלֵל וְלְהַווִּי הַפְּקָר כְּעִפְּרָא דְאָרְעָא:**

Traženje hameca

Veče uoči Pesaha, u kući se vrši pretraga za preostalim kvascem uz svetlost sveće. Pretragu treba obaviti nakon večernje molitve. Pre početka pretrage, izgovara se blagoslov:

Baruh – Blagosloven da si Ti, Gospode Bože naš, Kralju vaseljene, Koji nas je posvetio zapovestima i obavezao nas da spalimo hamec.

Poništenje hameca

Nakon završetka pretrage kaže se:

Kol hamira – Bilo kakav hamec koji se nalazi na mom posedu, a nisam ga video niti ga spalio, neka je poništen i neka se smatra prašinom.

בְּעֹרֶךְ חַמֵּץ

Paljenje hameca

Uoči praznika Pesaha, ujutro oko 10 časova, treba spaliti hamec. Tom prilikom se kaže:

Kol hamira – Bilo kakav hamec koji se nalazi na mom posedu bilo da sam ga video ili ne, bilo da sam ga uklonio ili ne, neka je poništen i neka se smatra prašinom.

Eruv tavšilin

Kada praznik pada u četvrtak ili u petak, pre njegovog početka treba pripremiti hleb i neko kuvalo jelo, meso, ribu ili jaje, i izgovoriti sledeći blagoslov:

Baruh – Blagosloven da si Ti, Gospode bože naš, Kralju vaseljene, Koji nas je posvetio zapovestima Svojim i obavezao nas na zapovest o eruvu.

Bahaden – S ovim eruvom će nam biti dozvoljeno peći, kuvati, obmotavati (hranu¹), paliti vatru i činiti sve što je potrebno na *Jom tov* za *Šabat* nama i svim Jevrejima koji su u ovom gradu.

בָּעַרְבָּה הַפְּסָחָה בְּסוֹף הַשְׁעָה הַחֲמִישִׁית יִשְׁרוּף כָּל הַחַמֵּץ שֶׁנֶּמֶצָּא בְּכִדְקָה וְהַחֲמִזָּה
שֶׁנוּתָּר מִהְאָרוּחוֹת, וּמִבְטָל פָּעָם שְׁנִי וְאוֹמֶר:

**כל חמירא וחמיעא, דאפא
ברשותין, דחמתה ודלא חמתה,
דבערתתא ודלא בערתתא, לבטיל ולהו
הפקר כעפרא דארעה:**

תרגום: כל חמץ וshawor שיש ברשותי, שראיתיו ושלא ראייתו, שבערתו ולא
בערטוני, בטל ויהי כעפר הארץ.

עֲרוּב תְּבַשְׁיָלִין

**ברוך אתה ייְהוָה מלך העולם
אשר קדשנו במצוותיו וצונו על מצות
عروב:**

**בְּהַדִּין עֲרוּבָא יְהָא שְׁרָא לְנָא
לְמִיפָּא, וְלִבְשָׁלָא וְלְאַצְלִיא,
וְלְאַטְמָנָא, וְלְאַדְלָקָא שְׁרָגָא וְלִתְקָנָא,
וְלִמְעָבֵד כָּל צְרָפָנָא, מִיּוֹמָא טְבָא
לְשִׁבְתָּא. לְנוּ, וְלִכְלָל יִשְׂרָאֵל, הַדָּרִים
בְּעִיר הַזֹּאת:**

¹ Tj. održavati toplotu hrane obmotavanjem lonca tkaninom.

הַדְלָקֶת גְּרוֹת

לשבת וליום טוב

**ברוך אתה ייִהּוּדָה מֶלֶךְ הָעוֹלָם
אֲשֶׁר קָדְשָׂנוּ בְמִצּוֹתָיו וַצְוָנוּ לְהַדְלִיק
נֵר שֶׁל (שְׁבַת וְשֶׁל) יּוֹם טוֹב:**

**ברוך אתה ייִהּוּדָה מֶלֶךְ הָעוֹלָם
שְׁחַחְנָנוּ וַקִּימָנוּ וַהֲגִיעָנוּ לַזָּמָן הַזֶּה:**

סדר הגדה של פסח

סימני הסדר

נותל ידיים לפני הסדר **ורחץ**:
מבצע המצה האמצוית לשנים **יחוץ**:
נותל ידיים לפני הארוחה **רחצתה**:
מכיר על המצה **מצחה**:
אוכל מצה על מרוים **כרכן**:
אוכל מהאפייקום שהצפין **צפון**:
תפלת הלל **הילל**:

קדש, מקודש על היין
כרפס, אוכל ירקות במאי מלחה
מגיד, אומר ההגדה
מושיא, מבורך ברכת המושיא
מרור, אוכל כוית מרור
שלוח עירך, אוכל אורחות חג
ברך, מבורך ברכת המזון
נרצה: אומר תפלת לרצון הבורא.

Paljenje sveća

Baruh – Blagosloven da si Ti, Gospode Bože naš, Kralju vaseljene, Koji nas je posvetio zapovestima i obavezao nas da palimo sveću za (Šabat i za) dan praznični.

Baruh – Blagosloven da si Ti, Gospode Bože naš, Kralju vaseljene, Koji nas je poživeo i održao i doveo do toga da doživimo ovaj trenutak.

Redosled službe

1. **KADEŠ** – Kiduš
2. **URHAC** – Pranje ruku
3. **KARPAS** – Umakanje trave u slanu vodu
4. **JAHAC** – Lomljenje srednje maca
5. **MAGID** – Pripovedanje
6. **RAHCA** – Pranje ruku pre jela
7. **MOCI** – Blagoslov *amoci*
8. **MACA** – Jedenje maca
9. **MAROR** – Gorke trave
10. **KOREH** – Maca i ha-roset
11. **ŠULHAN OREH** – Praznični obrok
12. **CAFUN** – Afikoman
13. **BAREH** – Blagoslov nakon jela
14. **AEL** – Zahvalnice
15. **NIRCA** – Završna molba

1. Kadeš – Kiduš

Punimo prvi pehar s vinom.

Ako praznik padne na Šabat, počinjemo odavde:

Jom – I bi veče i bi jutro, dan šesti! I dovršena behu nebesa i zemlje i sve što je u njima. I dovrši Bog u sedmi dan delo Svoje koje učini, i mirova u sedmi dan od dela Svog koje učini. I blagoslovi Bog sedmi dan, i posveti ga, jer u taj dan mirova od svega dela Svog koje stvaranjem Bog učini.

Sedmičnim danima počinjemo odavde:

S vašim dopuštenjem, gospodo!

Baruh – Blagosloven da si Ti, Gospode Bože naš, Kralju vasiljene, Koji stvara plod vinove loze.

Baruh – Blagosloven da si Ti, Gospode Bože naš, Kralju vasiljene, Koji nas je izabrao između naroda i uzvisio nas nad svim narodima i jezicima i posvetio nas zapovestima Svojim. U ljubavi Svojoj dao si nam, Gospode Bože naš (subotom dodajemo: subote

מְזֹוגִים כוֹס וַאֲשׁוֹנָה וּמִקְדְּשִׁים בְּעֵמִידָה כְּשֶׁהָכוֹס בַּיָּד יְמִינָה:
כְּשֶׁחָלֵל פֶּסַח בְּשַׁבַּת מְתְחִילִים כַּאֲنֵן:

וַיְהִי עֶרֶב וַיְהִי בָּקָר:

יּוֹם הַשְׁבִּיעִי. וַיַּכְלוּ הַשְׁמִינִים וְהַארְץ
וְכָל־צְבָאָם: וַיַּכְלֵל אֱלֹהִים בַּיּוֹם הַשְׁבִּיעִי
מְלָאכָתוֹ אֲשֶׁר עָשָׂה. וַיִּשְׁבַּת בַּיּוֹם
הַשְׁבִּיעִי מִכֶּל־מְלָאכָתוֹ אֲשֶׁר עָשָׂה:
וַיִּבְרֹךְ אֱלֹהִים אֶת־יּוֹם הַשְׁבִּיעִי וַיִּקְדְּשֵׁ
אָתָה. כִּי בָּוֹ שְׁבַת מִכֶּל־מְלָאכָתוֹ אֲשֶׁר
בָּרָא אֱלֹהִים לְעֹשֹׂת:

כְּשֶׁחָלֵל פֶּסַח בְּיוֹם חֹול מְתְחִילִים כַּאֲנֵן.

סְבִּרְיִ מְרַנְּנוּ וּרְבָנְנוּ וּרְבּוֹתֵינוּ:

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם
בּוּרָא פָּרִי הַגְּפָנִים:

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם
אֲשֶׁר בָּחר בְּנֵנוּ מִכֶּל־עַם, וּרְוֹמְמָנוּ
מִכֶּל־לְשׁוֹן, וּקְדֹשָׁנוּ בְּמִצּוֹתָיו. וְתַמְןֵ
לָנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ בְּאַהֲבָה. (לשנה **שְׁבַתּוֹת**

**לְמִנּוֹחַ וּמַעֲדִים לְשֶׁמֶחָה,
חֲגִים וִזְמָנִים לְשֶׁשּׂוֹן, (אַתָּה יוֹם
הַשְׁבָּת הַזֶּה וּ) אַתָּה יוֹם חֵג הַמְּצֻוֹת
הַזֶּה, וּאַתָּה יוֹם טוֹב מִקְרָא קָדְשָׁה
הַזֶּה, זָמֵן חֲרוֹתָנוּ (בְּאֶחָבה)
מִקְרָא קָדְשָׁה זָכָר לִיצְיאַת מִצְרַיִם.
כִּי בְּנָנו בְּחִרְף וְאוֹתָנוּ קָדְשָׁת
מְכֹלֶל הַעֲמִים (וּשְׁבָת) וּמוֹעֵדִ
קָדְשָׁך (בְּאֶחָבה וּבְרָצֹן) בְּשֶׁמֶחָה
וּבְשֶׁשּׂוֹן הַנְּחַלְתָּנוּ. בָּרוּךְ אַתָּה יְ
מִקְדָּשׁ (הַשְׁבָּת וּ) יִשְׂרָאֵל**

וְהַזְמָנִים:

כשהל יום טוב במצואי שבת אמרים שני ברכות אלו קודם ברכת "שהחינו".

**בָּרוּךְ אַתָּה יְ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם
בָּרוּךְ מְאוּרֵי הָאָשׁ:**
**בָּרוּךְ אַתָּה יְ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם
הַמְבָדֵל בֵּין קָדְשָׁה לְחַלָּה, בֵּין אוֹר
לְחַשָּׁה, בֵּין יִשְׂרָאֵל לְעָמִים, בֵּין יוֹם
הַשְׁבִּיעִי לְשַׁבָּת יְמִי הַמְעָשָׁה. בֵּין**

za mirovanje i), praznike za veselje, blagdane i vremena radovanja, ovaj dan (subotnji i ovaj dan) praznika beskvasnih hlebova, dan praznika svetog sabora, vreme našeg oslobođenja (u ljubavi) svetog sabora, sećanje na izlazak iz Egipta. Jer si nas izabrao i nas si posvetio između svih naroda i (Šabat i) Tvoje svete praznike (u ljubavi i milosti) u radosti i veselju dao si nam u nasleđe. Blagosloven da si Ti, Gospode, Koji posvećuje (Šabat i) Izrael i vremena.

Ako praznik padne na Mocae Šabat, pre Šeehejanu kažemo:

Baruh – Blagosloven da si Ti, Gospode Bože naš, Kralju vaseljene, Koji stvara svetlost vatre.

Baruh – Blagosloven da si Ti, Gospode Bože naš, Kralju vaseljene, Koji razlučuje između svetog i svetovnog, između svetlosti i mraka, između Izraela i naroda, dan sedmi od šest radnih dana.

Svetost Šabata od svetosti praznika razlučio si, i dan sedmi od šest radnih dana posvetio si i razluci. A narod Svoj, Izrael, posvetio si svetošću Tvojom. Blagosloven da si Ti, Gospode Koji razlučuje između svetog i svetog.

Baruh – Blagosloven da si Ti, Gospode Bože naš, Kralju vaseljene, Koji nas je poživeo i održao i doveo do toga da doživimo ovaj trenutak.

Pijemo prvi pehar vina zavaljeni ulevo.

2. Urhac – Pranje ruku

Peremo ruke bez kazivanja blagoslova.

3. Karpas – Zelen

Uzeti peršun, ili zelen, i umočiti u slanu vodu. Pre jedenja reći:

Baruh – Blagosloven da si Ti, Gospode Bože naš, Kralju vaseljene, Koji daje plodove zemlje.

קדשת שבת לקדשת יום טוב הבדלה
ואת يوم השבעי מששת ימי המעשה
קדשת. הבדלה וקדשת את עמדך
ישראל בקדשתך. ברוך אתה יי'
המבדיל בין קדש לקדש:

**ברוך אתה יי' אלהינו מלך העולם
שהחינו וקימנו והגינו לזמן הזה:**

ושותים כל המסובים כוס יין ראשונה בהסיבת שמאל.

וְרֹחֶץ

המסובים נוטלים ידייהם, ולא מבורכים על נטילת ידיים:

כָּרְפֵּס

נותלים כרפס פחות מכוזית, טובלים וمبرכים ואוכלים:

**ברוך אתה יי' אלהינו מלך העולם
בורא פרי הארץ:**

יתץ

מחלקים המצה האמצעית משלשת המצות, לשנים, ואת החלק הגדל מצפינים לאפיקומן:

מגיד

מגביהם הקURAה עם המצות ואומרם:

הָא לְחַמָּא עֲנֵיָא דִּי אַכְלֹן
אַבְהַתְנָא בְּאֶרְעָא דְמִצְרַיִם. כָּל-דְכְפִין
יִתְיִי וַיַּכְלֵל. כָּל-דְצְרִיךְ יִתְיִי וַיַּפְסֵחַ.
הַשְׁתָּא הַכָּא. לְשָׁנָה הַבָּא בְּאֶרְעָא
דִי שְׂרָאֵל. הַשְׁתָּא עַבְדִי לְשָׁנָה הַבָּא
בְּנֵי חָרוּן:

4. Jahac – Lomljenje

Prelomiti srednju maca na dva nejednaka dela. Manji deo vratiti i kasnije upotrebiti za amoci. Veći deo zamotati u salvetu ili platno i to je afikoman koji se jede na kraju Sedera.

5. Magid – Pripovedanje

Otkriti maca i podići kera:

Priča o Izlasku

Ha lahma anja – Ovo je hleb bede koji su jeli očevi naši u zemlji egiptskoj. Ko je god gladan, neka dođe i neka jede. Ko je god siromasan, neka dođe i neka slavi Pesah. Sada smo ovde porobljeni, a dogodine neka bismo bili u zemlji Izraela slobodni ljudi.

*Vraćamo keara i punimo
drugi pehar vina. Najmla-
đi za stolom postavlja če-
tiri pitanja:*

Ma ništana – Po čemu se ova noć razlikuje od svih drugih noći?

Svih noći jedemo i kvasno i beskvasno, a ove noći samo beskvasno?

Svih noći jedemo razne vrste zeleni, a ove noći samo gorke trave?

Nijedne noći ne umačemo trave nijedanput, a ove noći dvaput?

Svih noći jedemo ili sedeći ili naslonjeni, a ove noći svi samo naslonjeni?

Otkriti maca i odgovoriti:

Avadim hajinu – Robovi smo bili faraonu u Egiptu dok nas Gospod, Bog naš, nije izбавio odandje, rukom snažnom i mišicom podignutom. A da Sveti, Blagosloven On, nije izбавio očeve naše iz Egipta, još bismo mi, i potomstvo potomstva našeg, bili roblje faraonovo u Egiptu. Čak i da smo svi mudri, i da smo svi razumni,

מחזירים הקערה, מזוגים כוס שנייה, והצעיר בין המסבכים שואל ארבע הקושיות:

מה נשתנה הלילה זהה מכל הלילות?

שבד כל הלילות אלו אוכליין חמץ ומצה.

הלילה זהה כלו מצה:

שבד כל הלילות אלו אוכליין שאר ירקות. הלילה זהה מרור:

שבד כל הלילות אין אלו מטבחין אפילו פעם אחת. הלילה זהה שתי פעמים:

שבד כל הלילות אלו אוכליין בין ישבי ובין מסבים. הלילה זהה כלנו מסבים:

מගלים את המצוות ועוניהם:

עבדים היינו ל פרעה
במצרים ויציאנו יי אלהיינו משם.
ביד חזקה ובזרוע גטויה. ואלו לא
הוציא הקדוש ברוך הוא את אבותינו
מן מצרים, הרי אלו ובנינו ובני בנוינו
משעבדים היינו ל פרעה למצרים.
ואילו כלנו חכמים, כלנו נבונים,

**כֹּלֶנוּ זָקְנִים, כֹּלֶנוּ יוֹדָעִים אֶת הַתּוֹרָה.
מֵצֹהּ עַלְיָנוּ לְסִפְר בִּיצִיאַת מִצְרָיִם.
וְכֹל־הַמְּרֻבָּה לְסִפְר בִּיצִיאַת מִצְרָיִם
הָרַי זֶה מְשַׁבֵּח:**

**מְעַשָּׂה בָּרְبֵּי אֱלִיעָזָר וְרַבֵּי יְהוֹשָׁעַ
וְרַבֵּי אֱלִיעָזָר בֶּן עֹזְרִיה וְרַבֵּי עֲקִיבָא
וְרַבֵּי טְרָפּוֹן, שְׁהָיו מִסְבֵּין בְּבָנֵי בָּرָק,
וְהָיו מִסְפְּרִים בִּיצִיאַת מִצְרָיִם
כָּל־אָתוֹ הַלִּילָה. עַד שֶׁבָּאוּ
תַּלְמִידֵיכֶם וְאָמְרוּ לָהֶם. רַבּוֹתֵינוּ הָגַע
זָמֵן קְרִיאַת שְׁמָעַ שֶׁל שְׁחָרִית:**

**אָמַר רַבֵּי אֱלִיעָזָר בֶּן עֹזְרִיה.
הָרַי אָנִי כִּבֶּן שְׁבָעִים שָׁנָה. וְלֹא זָכִיתִי
שֶׁתָּאמֶר יִצְיאַת מִצְרָיִם בְּלִילּוֹת. עַד
שְׁדֶרֶשֶׁה בֶּן זֹמָא. שֶׁנָּאָמַר, לְמַעַן תָּזִופֶר
אַתְּ יֹום צָאתְךָ מִארְצָךְ מִצְרָיִם כֹּל יָמִי
חַיִּיךְ. יָמִי חַיִּיךְ, הַיּוֹם. כֹּל יָמִי חַיִּיךְ,
הַלִּילּוֹת. וְחַכְמִים אֹמְרִים, יָמִי חַיִּיךְ,
הַעוֹלָם הַזֶּה. כֹּל יָמִי חַיִּיךְ, לְהַבֵּיא
לִימּוֹת הַמְּשִׁיחַ:**

i da smo svi bremeniti godinama, i da smo svi znaci Tore, još uvek smo pod zapovešću da pričamo o izlasku iz Egipta. I ko bi više pričao o izlasku iz Egipta, hvale bi dostojan bio.

Maase – Pripovedalo se o rabiju Eliezeru, rabiju Jeosui, rabiju Elazaru, sinu Azarjinom, rabiju Akivi i rabiju Tarfonu da su „probdeli nagnuti“ u Bene Beraku i pripovedali o izlasku iz Egipta, celu noć, sve dok nisu došli njihovi učenici i rekli im: „Učitelji naši! Vreme je da se kaže jutarnja (molitva) 'Šema'“.

Amar Rabi Elazar – Reče rabi Elazar, sin Azarjin: „Evo, ja sam kao da mi je sedamdeset godina, pa ipak mi nije bilo dato u zaslugu da objasnim zašto se o izlasku iz Egipta treba pripovediti noću, sve dok Ben Zoma nije dao svoje tumačenje. Stih veli: 'Kako bi pamtio dan izlaska svog iz Egipta svih dana života svog.' Dana života svog – odnosilo bi se (samo) na dane. 'Svih dana života svog' – odnosi se (takođe) i na noći. Mudraci, pak, vele: 'Dana života svog' – odnosi se (samo) na ovaj svet; a 'svih dana života svog' – odnosi se (takođe) i na vreme Mesije.“

Baruh Hamakom –
Blagosloven Svepri-
sutni, Blagosloven On.
Blagosloven Koji je dao
Toru narodu Svom Izra-
elu, Blagosloven On.
Tora govori o četiri vr-
ste sinova: jedan mudar,
jedan zao, jedan naivan
i jedan što ne zna da
pita.

ברוך המקום ברכו הוא.
ברוך שנתנו תורה לעמו ישראל, ברוך
הוא. פנגד ארבעה בניים דברה תורה.
אחד חכם, ואחד רשע, ואחד טם,
ואחד שאין יודע לשאל:

Haham – Mudri, šta on kaže? „Koja svedočanstva, zakone i uredbe vam je zapovedio Gospod, Bog naš?“ Tada ćeš mu reći (sve) propise koji se tiču Pesaha (zaključno sa): „Ne jedemo ništa nakon pashalnog afikomana.“

חכם מה הוא אומר? מה העדות
והחוקים והמשפטים אשר צוה יי
אל הינו אתכם? ואף אתה אמר לו
כהלכות הפסח. אין מפטירין אחר
הפסח אפיקומן:

רַשְׁעַ מָה הִוא אֹמֵר? מָה הַעֲבּוֹדָה
הַזֹּאת לְכֶם? לְכֶם, וְלֹא לָנו. וְלֹפֶת
שַׁהֲזַצְיָא אֶת עַצְמוֹ מִן הַכָּלֶל כְּפֶר
בַּעֲקָר. וְאֶפְתָּה הַקָּהָה אֶת שְׁנִינוֹ
וְאֹמֵר לוֹ. בַּעֲבוּר זֶה עָשָׂה יְהִי לִי בְּצָאתִי
מִמְצָרִים. לִי וְלֹא לָנו. אֶלָּו הִיה שֵׁם לֹא

הִיה נִגְאָל:

תְּפִם מָה הִוא אֹמֵר? מָה-זֹאת?
וְאָמְרָתָ אֶלְיוֹ בְּחַזְקָה יָד הַזְצִיאנוּ יְיָ
מִמְצָרִים מִבֵּית עֲבָדִים:

וְשַׁאֲינָנוּ יְזֹדֵעַ לְשָׁאָל?
אַתְּ פָתַח לוֹ. שְׁנָאָמֵר וְהַגְּדָתָ לְבָנֶךָ
בַּיּוֹם הַהוּא לְאָמֵר. בַּעֲבוּר זֶה עָשָׂה
יְהֹהָ לִי בְּצָאתִי מִמְצָרִים:

יְכֹלַ מִרְאֵשׁ חֶדֶשׁ? תַּלְמֹיד לוֹמֵר
בַּיּוֹם הַהוּא! אֵי בַּיּוֹם הַהוּא, יְכֹלַ
מִבָּעוֹד יוֹם? תַּלְמֹיד לוֹמֵר בַּעֲבוּר זֶה!
בַּעֲבוּר זֶה לֹא אָמְרָתִי, אֶלָּא בְּשֻׁעה
שְׁיִשְׁ מִצָּה וּמְרוֹר מִנְחִים לְפָנֶיךָ:

Raša – Zli, šta on kaže?
„Čemu vam ova služba?”
Vama, ali ne i njemu. Budući da je sebe isključio iz zajednice, prekršio je osnovni princip. Takvome sabij zube ovakvim odgovorom: „To je za ono što mi je Gospod učinio kad sam izlazio iz Egipta.“ „Za mene, a ne za njega. Da je on bio tamo, ne bi bio izbavljen!”

Tam – Naivni, šta on kaže?
„Šta je ovo?” Njemu reci:
„Snažnom rukom nas izvede Gospod iz Egipta, iz doma robova.”

Ve šeeno jodea lišol – A onaj koji ne zna da pita, ti započni razgovor s njim zato što je rečeno: „I kaži detetu svom u taj dan govoriti: to je za ono što mi je Gospod učinio kad sam izlazio iz Egipta.“

Jahol – Moglo bi se pomisliti da Seder treba održati prvog dana meseca nisana. Tora nam stoga kaže „tog dana“ – na Pesah. Pa ipak, rekavši „tog dana“, moglo bi se pomisliti da Seder treba održati tokom dana. Stoga Tora naglašava „to je za ono“, iz čega učim da simbolični obred Pesaha ne počinje sve do trenutka kada su beskvasni hlebovi i gorke trave pred tobom, što je noć Pesaha.

Mithila – Nekad davno naši praoci su bili idolopoklonici, a sad nas je Sve-prisutni približio službi Svojoj, kao što je rečeno: „I reče Jeošua svemu narodu: Ovako govori Gospod, Bog Izraelov: 'S one strane reke živeli su nekad praoci vaši, Terah, otac Avramov i otac Nahorov, i služili su drugim bogovima. Ali uzeh oca vašeg, Avrama, preko reke, i provedoh ga kroz celu zemlju Kenaan, i umnožih seme njegovo, i dadoh mu Isaka. A Isaku dадох Jakova i Esava, i dadoh Esavu goru Seir u nasledstvo, a Jakov i njegovi sinovi siđoše u Egipat.“

Baruh Šomer – Blagosloven da je On Koji čuva obećanje Svoje Izraelu! Blagosloven On! Jer Sveti, Blagosloven On, predskazao je kraj ropstva Avramu, praocu našem, prilikom sklapanja Saveza među polutkama, kao što je rečeno: „I reče Avramu: 'Znaj da će potomci tvoji biti došljaci u zemlji koja nije njihova, pa će joj služiti, i ugnjetavaće ih četiri stotine godina.

מתחלת עובדי עבודה זרה היו אבותינו, וכשיו קרבנו המקום לעובdotו, שנאמר. ויאמר יהושע אל כל העם. כה אמר יי אליה ישראלי, בעבר הנהר ישבו אבותיכם מעולם, תרח אבי אברהם ואבי נחור. ויעבדו אליהם אחרים: ולקח את אביכם את אברהם מעבר הנהר ואולד אותו בכל-ארץ כנען, וארבה את זרעו ואותנו-לו את יצחק. ואותנו ליצחק את יעקב ואת עשו. ואותנו לעשו את הרים לשער לרשתאותו. ויעקב ובניו ירדן מצרים:

ברוך שומר הבטחתו לישראלי. ברוך הוא. שהקדוש ברוך הוא חשב את הקץ לעשות כמה שאמר לאברהם אבינו בברית בין הבתרים, שנאמר. ויאמר לאברהם ידע תדע כי גור יהיה זרעך בארץ לא להם, ועבדום וענוי אתם ארבע מאות שנה,

**וְגַם אֶת הָגֹוי אֲשֶׁר יַעֲבֹדוּ ذֶن אֲנֵci.
וְאַחֲרִי כֵן יֵצְאוּ בְּרִכְשׁ גָדוֹל:**

מיכים המצוות שבקערה, ומגביהם הכווס ואומריהם:

**וְהִיא שְׁעִמְדָה לְאָבוֹתֵינוּ
וּלְנוּג. שֶׁלֹא אַחֲד בַּלְבֵד עָמֵד עַלְינוּ
לְכָלוֹתֵינוּ. אַלְאָ שֶׁבְּכָל־דָור וְדָור
עוֹמְדִים עַלְינוּ לְכָלוֹתֵינוּ, וְהַקְדוֹשָׁ
בָרוּךְ הוּא מַצְלֵנוּ מִידָם:**

מנחים הכווס על השלחן ומגלים את המצוות:

**צָא וְלִמְדָה מה בְּקַשׁ לְבָנָן הָאֲרֵמִי
לְעַשׂוֹת לִיעָקָב אָבִינוּ. שְׁפְרֻעה לֹא גָזַר
אַלְאָ עַל הַזְּכָרִים, וְלֹבָן בְּקַשׁ לְעַקְוֹר
אַת הַכְּלָל. שָׁנָא מַר אֲרֵמִי אָבֵד אָבֵי,
וַיִּרְדַּם מִצְרִימָה וַיִּגְרַשׁ שֵׁם בְּמַתִּי מַעַט,
וַיְהִי שֵׁם לְגוּי גָדוֹל עַצּוּם וּרְבָה:**

**וַיִּרְדַּם מִצְרִימָה אָנוֹס עַל פִי
הַדְבּוֹר. וַיִּגְרַשׁ שֵׁם. מַלְמָד שֶׁלֹא יָד
יַעֲקָב אָבִינוּ לְהַשְׁתַּקְעַ בְּמִצְרִים אַלְאָ**

Ali će suditi i narodu kojem
će služiti, i posle toga će izaći
sa velikim bogatstvom."

*Pokriti maca, podići pehar s
vinom i reći:*

Vehi šeamda – Ovo obećanje dato praočima našim istinito je i nama. Jer nije samo jedan ustao da nas uništi, nego u svakom pokolenju ustaju na nas da nas zatru, ali Sveti, Blagosloven On, izbavlja nas iz ruku njihovih.

Spustiti pehar s vinom, otkriti maca i reći:

Ce ulmad – Idi i uči šta je Lavan Sirijac hteo da učini našem praoču Jakovu. Dok je faraon hteo da istrebi samo mušku decu, Lavan je hteo da iskoreni sav (jevrejski narod pokušajem Jakovljevog ubistva). Kao što je rečeno: „Sirijac htede pogubiti oca mog, no on siđe u Egipat i beše tamo došljak sa malo čeljadi, i posta tamo narodom velikim, silnim i brojnim.“

Vajered Micrajma – „I siđe u Egipat“ – Zašto je sišao u Egipat? Bio je primoran na to Božjom naredbom. „I beše tamo došljak“ – ovo nas uči da naš praočac Jakov nije sišao u Egipat da bi se stalno nastanio tamo nego

da došljak bude na izvesno vreme, kao što je rečeno: „I rekoše faraonu: 'Dođosmo da živimo kao došljaci u zemlji, jer nema paše za stoku koja je u slugu tvojih, jer teška je glad u zemlji Kenaan. A sada dopusti neka se naselje robovi tvoji po zemlji Gošen.”

Bimte meat – „Sa malo čeljadi“ – kao što je rečeno: „Sedamdeset duša beše otaca tvojih kad siđoše u Egipat, a sada, umnoži te Gospod Bog tvoj te vas ima kao zvezda nebeskih, mnogo.“ „I posta tamo narodom velikim“ – ovo nas uči da su Izraelci tamo postali poseban narod. „Narodom velikim, silnim“ – kao što je rečeno: „A sini novi Izraelovi narodiše se, umnožiše se, i napredovalaše, i silno ojačaše da ih se zemlja napuni.“

Varav – „I brojnim“ – kao što je rečeno: „I da se množiš na hiljade kao trava u polju dadoh, i umnoži se, i poraste velikom, i dođe do najveće lepote, i još ti se dojke popuniše, i dlake ti izrastoše, a ti beše gola i otkrivena.“

לְגֹור שָׁם. שָׁנָאָמֵר, וַיֹּאמְרוּ אֶל פְּרֻעָה לְגֹור בָּאָרֶץ בְּאָנוּ כִּי אֵין מִرְעָה לְצַאן אֲשֶׁר לְעַבְדִּיה, כִּי כִּבְדָּה הַרְעָב בָּאָרֶץ פְּנָעָן, וְעַתָּה יִשְׁבּוּ נָא עַבְדִּיךְ בָּאָרֶץ גְּשֵׁן:

בְּמַתִּי מַעַט. כַּמָּה שָׁנָאָמֵר,
בְּשְׁבָעִים נִפְשָׁר יְרֻדוֹ אֲבוֹתִיךְ מִצְרִימָה,
וְעַתָּה שְׁמֵךְ יְיָ אֱלֹהִיךְ כְּכֹכְבֵי הַשְׁמִים
לָרְבָּב: וַיְהִי שֵׁם לְגֹוי, מַלְמֵד שְׁהִינְךֿ
יִשְׂרָאֵל מִצְיָנִים שֵׁם. גָּדוֹל עַצּוּם, כַּמָּה
שָׁנָאָמֵר, וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל פָּרוּ וַיִּשְׁרָצּוּ
וַיַּרְבוּ וַיַּעֲצָמוּ בָּמָאֵד מַאֲד, וַתִּמְלָא
הָאָרֶץ אֲתֶם:

וּרְבָּה, כַּמָּה שָׁנָאָמֵר, רַבְבָּה צְמָח
הַשְׂדָּה נִתְתִּיךְ, וַתְּרַبֵּי וַתִּגְדַּלֵּי וַתִּבְאֵי
בְּעָדִי עָדִים, שְׁדִים נִכְנוּ וַשְׁעַרְךֿ צְמָח
וְאַתְּ עָרָם וְעָרִיה. (וְאַעֲבָר עַלְיךֿ וְאַרְאָךֿ
מִתְבּוֹסָסְתָה בְּדָמִיךֿ, וְאָמַר לְךֿ בְּדָמִיךֿ
חַיִּי בְּדָמִיךֿ חַיִּי)

וַיַּרְאֻ אֶתְנוֹ הַמִּצְרִים וַיַּעֲבֹרֻ
וַיִּתְנוּ עָלֵינוּ עֲבָדָה קָשָׁה: וַיַּרְאֻ אֶתְנוֹ
הַמִּצְרִים, כַּמَا שֶׁנֶּאֱמָר, הַבָּה נִתְחַכֵּם
לוֹ פָּנֵן יְרֹבָה, וְהִיה כִּי תִּקְרַא נָהָרָה מְלָחָמָה
וּנוֹסֵף גַּם הַוָּא עַל שְׂנִיאנוּ, וְגַלְחָם בָּנוּ
וְעַלְהָ מִן הָאָרֶץ:

וַיַּעֲבֹרֻ, כַּמَا שֶׁנֶּאֱמָר. **וַיִּשְׁיוּ**
עָלָיו שְׁرֵי מִסְים לְמַעַן עֲנֹתָו בְּסִבְלָתָם,
וַיַּבְנֵן עָרֵי מִסְכָּנוֹת לְפִרְעָה אֶת פְּתָם
וְאֶת רַעֲמָסָס:

וַיִּתְנוּ עָלֵינוּ עֲבָדָה קָשָׁה, כַּמَا
שֶׁנֶּאֱמָר, וַיַּעֲבֹדוּ מִצְרִים אֶת בָּנֵי
יִשְׂרָאֵל בְּפִרְךָ:

וַנִּצְעַק אֶל יְהָהִי אָבֹתֵינוּ
וַיִּשְׁמַע יְהָהִי אָתָּה קָלָנוּ וַיַּרְא אֶת עָנִינוּ וְאֶת
עַמְּלֵינוּ וְאֶת לְחִצְנוֹ:

וַנִּצְעַק אֶל יְהָהִי אָבֹתֵינוּ, כַּמَا
שֶׁנֶּאֱמָר. וַיְהִי בִּימִים הָרַבִּים הָהִם

Vajareu otanu – „I zlo nam činiše Egipćani, mučiše nas i dadoše nam tešku službu.“ „I zlo nam činiše Egipćani“ – kao što je rečeno: „Ajde da mudro postupamo s njim (narodom jevrejskim) da se ne namnoži, jer kad nastane rat, pridružiće se i on mrziteljima našim i zaratiti s nama i otici će iz zemlje.“

Vajanunu – „Mučiše nas“ – kao što je rečeno: „I postaviše nad njima nadzornike da ih muče teškim poslovima. I sagradiše gradove faraonu: Pitom i Ramzes.“

Vajitenu alenu – „I dadoše nam tešku službu“ – kao što je rečeno: „I okrutno teraše Egipćani sinove Izraelove da služe.“

Vanicak – „I zavapismo Gospodu Bogu otaca naših, i ču Gospod glas naš i vide bedu našu, trud naš i tlačenje naše.“

Vanicak – „I zavapismo Gospodu Bogu otaca naših“ – kao što je rečeno: „A posle mnogo vremena

umre car egipatski, i uzdisahu od službe sinovi Izraelovi i vikahu; i vika njihova od službe dođe do Boga.“ „I ču Gospod glas naš“ – kao što je rečeno: „I ču Bog zapomaganje njihovo i seti se Bog Saveza Svog sa Avramom, sa Isakom i sa Jakovom.“

Vajar – „I vide bedu našu“ – to je odvojenje muža od žene, kao što je rečeno: „I vide Bog sinove Izraelove i znade Bog.“

Veet amalenu – „I trud naš“ – ovo su sinovi, kao što je rečeno: „I zapovedi faraon svemu narodu svome govoreći: 'Svakog sina koji se rodi bacite u reku, a sve kćeri ostavite u životu.'“

Veet lajacenu – „I tlačenje naše“ – to je pritiskanje, kao što je rečeno: „I videh, takođe, tlačenje, kako ih Egipćani tlače.“

Vajocienu – „I izvede nas Gospod iz Egipta rukom snažnom i mišicom podignutom, i strahotom velikom, i znacima i čudesima.“

וַיִּמְתֵּחַ מֶלֶךְ מִצְרָיִם וַיֹּאמֶר בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מִן הַעֲבָדָה וַיַּעֲזֹבּוּ וַיַּפְּעַל שֹׁועַתְּמֵיכָל הָאֱלֹהִים מִן הַעֲבָדָה וַיַּשְׁמַע יְהֹוָה כָּלֵנוּ כַּمָּה שָׁנָאָמַר וַיַּשְׁמַע אֱלֹהִים אֶת נְאָקָתְּמֵיכָל וַיַּזְכֵּר אֱלֹהִים אֶת בְּרִיתְךָ אֶת אֶבְרָהָם אֶת יַצְחָק וְאֶת יַעֲקֹב:

וַיַּרְא אֶת עֲנִינֵינוּ זֶה פְּרִישָׁת דָּרָךְ אֶרְץ כַּمָּה שָׁנָאָמַר וַיַּרְא אֱלֹהִים אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיַּדַּע אֱלֹהִים:

וְאֶת עַמְלָנוּ אֶלָו הַבְּנִים כַּמָּה שָׁנָאָמַר פָּלָהָבָן הַיּוֹלֵד הַיָּרָה תְּשִׁלֵּיכָהוּ וְכָלָהָבָת תִּחְיָוּן:

וְאֶת לְחַצְנוּ זֶה הַדָּקָק כַּמָּה שָׁנָאָמַר וְגַם רָאִיתִי אֶת הַלְּחֵץ אֲשֶׁר מִצְרָיִם לוֹחֶצִים אֶתְכֶם:

וַיַּוְצָאָנוּ יְהֹוָה מִמִּצְרָיִם בִּידֵי חִזְקָה וּבִזְרֻעַ נְטוּיָה וּבִמְرָא גָּדָל וּבָאֲתֹתָה וּבִמּוֹפְתִים:

וַיֹּצְאָנוּ יְיָ מִמִּצְרַיִם, לֹא עַל יָדֵינוּ
מַלְאָךְ, וְלֹא עַל יָדֵי שָׂרֶף, וְלֹא עַל יָדֵי
שְׁלֵיחַ, אֲלֹא הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא בְּכֻבּוֹדְוּ
וּבְעִצְמוֹ. שָׁנָאָמָר, וַעֲבָרָתִי בָּאָרֶץ
מִצְרַיִם בְּלִילָה הַזֶּה וְהַכִּיתִי כָּל-בָּכֹור
בָּאָרֶץ מִצְרַיִם מְאָדָם וְעַד בְּהַמָּה,
וּבְכָל-אֱלֹהִים מִצְרַיִם אָעַשָּׂה שְׁפָטִים,
אָנִי יְיָ:

וַעֲבָרָתִי בָּאָרֶץ מִצְרַיִם, אָנִי וְלֹא
מַלְאָךְ. וְהִכְתִּי כָּל-בָּכֹור, אָנִי וְלֹא שָׂרֶף.
וּבְכָל-אֱלֹהִים מִצְרַיִם אָעַשָּׂה שְׁפָטִים,
אָנִי וְלֹא הַשְּׁלֵיחַ. אָנִי יְיָ, אָנִי הוּא וְלֹא
אָחָר:

בַּיד תָּזַקָּה, זו הַדָּבָר, כַּמָּה
שָׁנָאָמָר. הַגֵּה יָד יְיָ הַזֶּה בָּמִקְנֵךְ אֲשֶׁר
בָּשְׁדָה, בְּסֹסִים בְּחַמּוֹרִים בָּגְמַלִּים
בְּבָקָר וּבְצָאן, דָבָר כְּבָד מְאָדָ:

וּבְزִרְעָן נְטוּיָה, זו הַחַרְבָּה, כַּמָּה
שָׁנָאָמָר, וְחַרְבוֹ שְׁלוֹפָה בִּידָוֹ נְטוּיָה עַל
יְרוּשָׁלָם:

Vajocienu - „I izvede nas Gospod iz Egipta“ – ne posredstvom andela, niti ognjenog andela i ne putem posrednika, nego Sveti, Blagosloven On, u Svojoj Slavi i Sam, kao što je rečeno: „I proći će po zemlji egipatskoj te noći, i pobiću sve prvice u zemlji egipatskoj, od čoveka do živinčeta, i sudiću svim bogovima egipatskim, Ja Gospod.“

Veavarti – „I proći će zemljom egipatskom“ – Ja, a ne andeo! „I pobiću sve prvice“ – Ja, a ne ognjeni andeo! „I sudiću svim bogovima egipatskim“ – Ja, a ne posrednik! Ja sam Gospod. Ja sam On i nema drugog.

Bejad hazaka – „Rukom snažnom“ – ovo je pomor stoke, kao što je rečeno: „Evo, ruka Gospodnja će doći na stado tvoje koje je u polju, na konje, na magarce, na kamile, na volove i ovce sa pomorom vrlo teškim.“

Uvizroa netuja – „I mišicom podignutom“ – ovo je mač, kao što je rečeno: „I isukan mač u ruci Njegovoj koji je podigao na Jerusalim.“

Uvmora gadol – „I strahotom velikom“ – ovo je otkrivenje Šehina, Svetе Božje Sveprisutnosti, kao što je rečeno: „Ili je Bog pokušao uzeti Sebi narod iz drugog naroda kušanjem, znacima i čudesima, i ratom, i rukom snažnom, i mišicom podignutom, i strahotama velikim, kao što je sve to učinio za vas Gospod, Bog vaš, u Egiptu, na vaše oči?“

Uvotot – „I znacima“ – ovo je štap, kao što je rečeno: „A taj štap uzmi u ruku svoju, jer njime ćeš činiti znamenja.“

Doneti čašu u koju će se kapnuti tri kapi vina prilikom kazivanja onoga što je boldovano:

Uvmofetim – „I čudesima“ – ovo je krv, kao što je rečeno: „I daću čudesna na nebu i na zemlji: krv i organj i stubove dima.“

Davar aher – Drugo tumačenje: „rukom snažnom“ – dve (kazne); „mišicom podignutom“ – dve; „strahotom velikom“ – dve; „znacima“ – dve; „i čudesima“ – dve.

וּבָמֶרֶא גָּדוֹל, זו גָּלוּיָה שְׁכִינָה,
כַּמָּה שֶׁנְאָמָר, או הַנֶּסֶת אֱלֹהִים לְבָא
לְקַחַת לוֹ גּוֹי מִקְרָב גּוֹי בְּמִסּוֹת בְּאַתָּה
וּבְמוֹפְתִים וּבְמִלְחָמָה וּבִידָה חִזְקָה
וּבְזָרוּעַ נְטוּיָה וּבְמוֹרָאים גָּדוֹלִים. כָּל
אֲשֶׁר עָשָׂה לְכֶם יְיָ אֱלֹהֵיכֶם בְּמִצְרָיִם
לְעִינֵיכֶם:

וּבְאַתָּות, זה הַמְטָה, כַּמָּה
שֶׁנְאָמָר, וְאֵת הַמְטָה הַזֶּה תַּקְהַ בִּידָךְ
אֲשֶׁר תַּعֲשֶׂה בּוֹ אֶת הַאֲתָה:

וּבְמִפְתִּים, זה הַדָּם, כַּמָּה
שֶׁנְאָמָר, וְנַתְתִּי מִפְתִּים בְּשָׁמִים
וּבְאָרֶץ:

נוהגים להטיף טיפה מכוס היין שלוש פעמים, כשאומרים: דם ואש ותימרות עשו:
דם. ואש. ותימרות עשו:

דָּבָר אַחֲרֵי, בִּידָה חִזְקָה שְׁתִים
וּבְזָרוּעַ נְטוּיָה שְׁתִים וּבְמוֹרָא גָּדוֹל
שְׁתִים וּבְאַתָּות שְׁתִים וּבְמִפְתִּים
שְׁתִים:

נווהגים להטיף טיפה מכוס היין בכל אחת מ"עשר המכות", ושלש פעמים
क्षाओमरिम: דצ"ז, עד"ש, באח"ב:

**אֶלָּו עֲשָׂר מִכּוֹת שְׁהַבִּיא הַקָּדוֹש
בָּרוּךְ הוּא עַל הַמִּצְרִים בְּמִצְרִים, וְאֶלָּו
הָן.**

דם. צְפְּרֵדָע. כְּנִים.
עֲרוֹב. דָּבָר. שְׁחִין.
בָּרֶד. אַרְבָּה. חַשָּׁךְ.
מִכְתַּבְכּוֹרֹת:

**רַבִּי יְהוּדָה הָיָה נוֹתֵן בָּהֶם
סִימְנִים. דְצִ"ז. עַד"ש. בָּאַחֲ"ב:**

*Kapnuti deset kapi vina
prilikom kazivanja onog
što je boldovano:*

Elu eser makot – Ovo
je deset udaraca koje je
pustio Sveti, Blagosloven
On, na Egipćane u Egiptu,
a ovo su im imena:

**KRV, ŽABE, VAŠKE,
DIVLJE ZVERI, POMOR
STOKE, ČIREVI, GRAD,
SKAKAVCI, MRAK, PO-
MOR PRVENACA.**

*Kapnuti tri kapi vina pri-
likom kazivanja onog što
je boldovano:*

Rabi Jehuda im je dao
skraćenice: DeCaH,
ADaŠ BeAHaV.

רבי יוסף הגלילי אומר, מני
אתה אומר שלקו המצריים במצרים עשר מכות, ועל הים לך חמישים מכות? במצרים מה הוא אומר? ויאמרו החרטמים אל פרעה, אצבע אליהם היא. ועל הים מה הוא אומר? וירא ישראל את היד הגדלה אשר עשה יי' במצרים, וייראו העם את יי', ויאמיןו ביי ובמשה עבדו: בפה לך באצבע? עשר מכות. אמר מעתה: במצרים לך עשר מכות, ועל הים לך חמישים מכות:

רבי אליעזר אומר, מני
שכל-מכה ומכה שהביא הקדוש ברוך הוא על מצרים במצרים היהת של ארבע מכות? שנאמר, ישלח בם חרון אפו, עברה וזעם וצراה, משלחת מלאכי רעים. עברה אחת. וזעם שתים. וצראה שלוש. משלחת מלאכי רעים ארבע.

Rabi Jose Galilejac
 reče: „Možemo dokazati da ako su Egipćani u Egiptu bili kažnjeni sa deset udaraca, na moru su bili kažnjeni sa pedeset udaraca. O Egiptu je rečeno: 'I rekoše vračari faraonu: 'Ovo je prst Božji.' A o moru je rečeno: 'I vide Izrael ruku veliku koju pokaza Gospod na Egiptu, i narod se pobojja Gospoda, i poverovaše u Gospoda i u Mojsija slugu Njegovog.' Ako je jedan prst doneo deset udaraca (jedna ruka je donela pedeset). Iz toga zaključujemo da ako je u Egiptu bilo deset udaraca, na moru je bilo pedeset udaraca.“

Rabi Eliezer reče: „Zapravo možemo dokazati da se svaka kazna koju je Sveti, Blagosloven On, pušto na Egipćane u Egiptu sastojala iz četiri dela. Rečeno je: 'Posla na njih oganj gneva Svog, jarost i bes, nevolju i četu zlih andela.'

'Jarost' – jedan, 'bes' – dva, 'nevolja' – tri, 'četa zlih andela' – četiri.

**אמור מעתה במצרים לך ארבעים
מִכּוֹת. וְעַל הַיּוֹם לְקֹדֶשׁ מִאַתִּים מִכּוֹת:**

רַבִּי עֲקִיבָּא אומר, מניין
שכל-מכה ומכה שהביא הקדוש ברוז
הוא על המצריים במצרים היה של
חמש מכות? שנאמר, ישלח בם חرون
אפו, עבירה וזעם וצراה, משלחת
מלאכי רעים.

חרון אפו אחת, עבירה שתים, וזעם
שלוש, וצراה ארבע, משלחת מלאכי
רעים חמיש.

אמור מעתה, במצרים לך חמישים
מכות, ועל הים לך חמישים ומאתים
מכות:

כמה מעלות טובות למקום עליינו:

**אלו הוציאנו ממצרים
ולא עשה בהם שפטים**

דין:

Iz toga zaključujemo da su u Egiptu bili udarenii sa četrdeset kazni, a na moru sa dvesta kazni.“

Rabi Akiva reče: „Štaviše možemo dokazati da se svaka kazna koju je Sveti, Blagosloven On, pustio na Egipćane u Egiptu sastojala iz pet različitih delova. Rečeno je: 'Posla na njih organj gneva Svog, jarost i bes, nevolju i četu zlih anđela.'

'Ognjeni gnev' – jedan, 'jarost' – dva, 'bes' – tri, 'nevolja' – četiri, 'četa zlih anđela' – pet. Iz toga zaključujemo da su u Egiptu bili udarenii sa pedeset kazni, a na moru sa dvesta pedeset kazni.“

Dajenu – Kako je mnogo uzvišenih i dobrih dela što ih je Sveprisutni učinio za nas:

Da nas je samo izveo iz Egipta, a da nije učinio sud nad njima, bilo bi nam dovoljno.

Da je učinio sud nad njima, a da nije studio bogovima njihovim, bilo bi nam dovoljno.	דִּינָה:	אַלְוּ עֲשֵׂה בָּהֶם שֻׁפְטִים וְلֹא עֲשֵׂה בְּאֱלֹהִיָּהֶם
Da je studio bogovima njihovim, a da nije pobje prvence njihove, bilo bi nam dovoljno.	דִּינָה:	אַלְוּ עֲשֵׂה בְּאֱלֹהִיָּהֶם וְלֹא הָרַג בְּכֹורֵיָהֶם
Da je pobje prvence njihove, a da nije predao nama blago njihovo, bilo bi nam dovoljno.	דִּינָה:	אַלְוּ הָרַג בְּכֹורֵיָהֶם וְלֹא נָתַן לְנוּ אֶת מִמְוּנָם
Da je predao nama blago njihovo, a da nije rascepio pred nama more, bilo bi nam dovoljno.	דִּינָה:	אַלְוּ נָתַן לְנוּ אֶת מִמְוּנָם וְלֹא קָרַע לְנוּ אֶת הַיִם
Da je rascepio pred nama more, a da nas nije proveo posred mora suvim, bilo bi nam dovoljno.	דִּינָה:	אַלְוּ קָרַע לְנוּ אֶת הַיִם וְלֹא הָעַבֵּרְנוּ בְּתוֹכוּ בְּחַרְבָּה
Da nas je proveo posred mora suvim, a da nije potopio u njemu tlačitelje naše, bilo bi nam dovoljno.	דִּינָה:	אַלְוּ הָעַבֵּרְנוּ בְּתוֹכוּ בְּחַרְבָּה וְלֹא שָׁקַע צְרִינוּ בְּתוֹכוּ
Da je potopio u njemu tlačitelje naše, a da nije brinuo o nama u pustinji četrdeset godina, bilo bi nam dovoljno.	דִּינָה:	אַלְוּ שָׁקַע צְרִינוּ בְּתוֹכוּ וְלֹא סְפַק צְרִיכָנוּ בְּמִדְבָּר אַרְבָּעִים שָׁנָה דִּינָה
Da je brinuo o nama, u pustinji, četrdeset godina, a da nas nije hratio manom, bilo bi nam dovoljno.	דִּינָה:	אַלְוּ סְפַק צְרִיכָנוּ בְּמִדְבָּר אַרְבָּעִים שָׁנָה וְלֹא האכילנו את המן
Da nas je hratio manom, a da nam nije dao Šabat, bilo bi nam dovoljno.	דִּינָה:	אַלְוּ האכילנו את המן וְלֹא נָתַן לְנוּ אֶת הַשְּׁבָת

דִינָה:

אֶלָו נָתַן לְנוּ אֶת הַשְׁבָת
וְלֹא קָרְבָנוּ לִפְנֵי הַר סִינִי

דִינָה:

אֶלָו קָרְבָנוּ לִפְנֵי הַר סִינִי
וְלֹא נָתַן לְנוּ אֶת הַתּُוֹרָה

דִינָה:

אֶלָו נָתַן לְנוּ אֶת הַתּُוֹרָה
וְלֹא הַכְנִיסָנוּ לְאָרֶץ יִשְׂרָאֵל

דִינָה:

אֶלָו הַכְנִיסָנוּ לְאָרֶץ יִשְׂרָאֵל
וְלֹא בָנָה לְנוּ אֶת בֵּית הַבְּחִירָה

**עַל אַחֲת כִּמָה וּכִמָה טוֹבָה
כְּפֹלוֹה וּמְכֹפֶלה לְמִקּוֹם עַלְיָנוּ.
שַׁהוֹצִיאָנוּ מִמִּצְרַיִם. וְעַשָּׂה בָּהֶם
שְׁפָטִים. וְעַשָּׂה בְּאֱלֹהֵיכֶם. וְהִרְגָּ
בְּכּוֹרֵיכֶם. וְנָתַן לְנוּ אֶת מִמּוֹנָם. וְקָרְעָ
לְנוּ אֶת הַיּוֹם. וְהַעֲבִירָנוּ בְּתוּכוֹ בְּחִרְבָּה.
וְשִׁקַּע צִרְינוּ בְּתוּכוֹ. וְסִפְקָ צִרְפָּנוּ
בְּמִדְבָּר אֲרֵבָעִים שָׁנָה. וְהַאֲכִילָנוּ אֶת
הַמַּן. וְנָתַן לְנוּ אֶת הַשְׁבָת. וְקָרְבָנוּ
לִפְנֵי הַר סִינִי. וְנָתַן לְנוּ אֶת הַתּُוֹרָה.
וְהַכְנִיסָנוּ לְאָרֶץ יִשְׂרָאֵל. וּבָנָה לְנוּ אֶת
בֵּית הַבְּחִירָה לְכִפֵּר עַל כָּל עֲוֹנוֹתֵינוּ:**

Da nam je dao Šabat, a da nas nije doveo do gore sinajske, bilo bi nam dovoljno.

Da nas je doveo do gore sinajske, a da nam nije dao Toru, bilo bi nam dovoljno.

Da nam je dao Toru, a da nas nije uveo u zemlju Izraela, bilo bi nam dovoljno.

Da nas je uveo u zemlju Izraela, a da nam nije izgradio Hram, bilo bi nam dovoljno.

AL AHAT – Gle, koliko je udvostručeno i učetvorostručeno dobro koje je Sveprisutni učinio za nas! Izveo nas iz Egipta, i učinio nad njima sud, i nad bogovima njihovim, i pomorio prvice njihove, i predao nam blago njihovo, i rascepio pred nama more, i proveo nas posred njega suvim, i potopio u njemu tlačitelje naše, i vodio brigu o nama, u puštinji, četrdeset godina, i hranio nas manom, i dao nam Šabat, i doveo nas do gore sinajske, i dao nam Toru, i uveo nas u zemlju Izraela, i izgradio nam Hram da nam se oproste gresi naši.

Raban Gamlijel je imao običaj da kaže: „Ko god ne kaže ove tri stvari na Pesah, nije održao Se-der kako treba: PESAH, MACA I MAROR.“

Pesah – Šta je bio razlog za žrtvovanje pashalnog jagnjeta koje su naši princi jeli u vreme dok se uzdizao Hram Svetinje? Zato što je *prošao* (heb. *pasah*) Sveti, Blagosloven On, kuće otaca naših u Egiptu, kao što je rečeno: „I reći ćete: 'Ovo je žrtva pashalna (*pesah*) Gospodu Koji je *prošao* (heb. *pasah*) kuće sinova Izraelovih u Egiptu, kad je pomorom udario na Egipat, a naše je kuće izbavio.' Tada sav narod se pokloni i padoše ničice.“

Uzeti srednju maca i reći:

Maca – Zašto jedemo ovu **maca**? Zato što testo očeva naših se nije nadiholo, a već im se otkri Car, Kralj Kraljeva, Sveti, blagosloven On, i izbavio ih u trenu, kao što je rečeno:

**רַבּוֹ גָּמְלִיאֵל הָיָה אָמֵר. כֹּל שֶׁלֶא
אָמֵר שֶׁלֶשֶׁה דְּבָרִים אֲלֹו בְּפֶסֶחׁ לֹא
יֵצֵא יְדֵי חֹבְתָוּ. וְאֲלֹו הַזֶּן.**

פֶּסֶחׁ. מְצָהׁ. וּמְרוֹרָהׁ:

פֶּסֶחׁ שַׁהְיָה אָבוֹתֵינוּ אֻכְּלִים בָּזְמָן
שְׁבִית הַמִּקְדָּשׁ הָיָה קִים עַל שֻׁום מָה?
עַל שֻׁום שְׁפֵסֶחׁ הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא עַל
בְּתֵי אָבוֹתֵינוּ בָּמָצְרִים. שָׁנָא מָר,
וְאָמְרָתֶם זֶבֶחׁ פֶּסֶחׁ הוּא לִיהְוָה אֲשֶׁר
פֶּסֶחׁ עַל בְּתֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בָּמָצְרִים,
בְּנֶגֶפּוּ אֶת מָצְרִים וְאֶת בְּתֵינוּ הַצִּיל.
וַיַּקְדַּשׁ הָעָם וַיִּשְׁתַּחַווּ:

מראה המצה למסובים ואומר:

מְצָהׁ זו שָׁאנוּ אֻכְּלִים עַל שֻׁום
מָה? עַל שֻׁום שֶׁלֶא הַסְּפִיק בְּצָקָם שֶׁל
אָבוֹתֵינוּ לְהַחְמִיזׁ עַד שְׁנֶגֶלָה עַלְיָהֶם
מֶלֶךְ מַלְכֵי הַמְּלָכִים הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא
וְגַאֲלָם. שָׁנָא מָר, וַיָּאֶפוּ אֶת הַבָּצָק

**אֲשֶׁר הָזִיאוּ מִמִּצְרַיִם עֲגַת מֵצֹת כִּי
לֹא חָמֵץ. כִּי גָּרְשׂוּ מִמִּצְרַיִם וְלֹא יָכְלוּ
לְהַתְמִמָּה וְגַם צְדָה לֹא עָשׂוּ לָהֶם:**

מראה המרוור למסובים ואומר:

מָרָור זה שָׁאנו אֲוָכְלִים עַל שֻׁום
מָה? עַל שֻׁום שְׁמַרְרוּ הַמִּצְרַיִם אֶת חַיִּי
אֲבוֹתֵינוּ בְּמִצְרַיִם. שֶׁנֶּאֱמַר, וַיִּמְرֹר
אֶת חַיֵּיכֶם בַּעֲבָדָה קָשָׁה, בְּחַמֵּר
וּבְלִבְנִים וּבְכָל-עֲבָדָה בְּשָׁדָה, אֶת
כָּל-עֲבָדָתְךָ אֲשֶׁר עָבֹדוּ בָּהֶם בְּפִרְךָ:

**בְּכָל דָּוָר וְדָוָר חִיב אָדָם
לְרֹאֹת אֶת עַצְמוֹ כְּאֵלֹו הַוָּא יֵצֵא
מִמִּצְרַיִם.
שֶׁנֶּאֱמַר, וַהֲגִידְתָּ לְבָנֶךָ בַּיּוֹם הַהוּא
לְאָמָר. בַּעֲבוּר זֶה עָשָׂה יְהִי לֵי בְּצִאתִי**

„I ispekoše testo što ga iznesoše iz Egipta, kolač je presne jer ne uskisnu, kad ih poteraše Egipćani te ne moguše oklevati, niti spremiše sebi hrane.“

Uzeti maror, salatu (ren) u ruku i reći:

Maror – Zašto jedemo ovaj **maror**? Zato što Egipćani zagorčavahu život očevima našim u Egiptu, kao što je rečeno: „I zagorčavahu im život teškim radom, građom, ciglama i svakim radom u polju, i svakim drugim radom koji im nemilosrdno nametnuše.“

Behol dor vador – U svakom pokolenju i narastaju čovek treba da se ponaša kao da je on, lično, izašao iz Egipta, kao što je rečeno: „I kaži detetu svom u taj dan govoreći: to je za ono što *mi* je Gospod učinio kad *sam* izlazio iz Egipta.“

Sveti, blagosloven On, nije izbavio samo očeve naše, nego je i nas takođe izbavio s njima, kao što je rečeno: „I nas izvede odande da bi nas uveo i dao nam zemlju za koju se zakleo očevima našim.“

Pokriti macot i uzeti pehar s vinom, podići ga i reći:

Lefihah – Stoga smo obavezni priznati, hvaliti, slaviti, uznositi, uzvisiti, krasnim proglašiti, proslaviti i blagosloviti Onoga Koji je učinio nama i očevima našim sva ova čuda: izveo nas iz ropstva na slobodu, iz potišteneosti u radost, iz žalosti u praznik i iz tame na svetlost jarku, iz sužanjstva u izbavljenje. Stoga zapavajmo pred Njim pesmu novu. Hvalite Gospoda!

Spustiti pehar, otkriti maca i reći:

Haleluja – Hvalite Gospoda! Hvalite roblje Gospodnje, hvalite Ime Gospodnje. Neka je Ime Gospodnje blagosloveno odsad i doveka. Od istoka Sunca do zalaska, hvalom opevano je Ime Gospodnje. Uzvišen je nad svim narodima Gospod,

מִמְצָרִים. שֶׁלֹּא אֶת אֲבוֹתֵינוּ בַּלְבָד
גַּאל הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא, אֶלָּא אֶל
אוֹתָנוּ גַּאל עַמָּהֶם. שֶׁנֶּאֱמַר, וְאוֹתָנוּ
הוֹצִיא מֵשָׁם לְמַעַן הַבָּיא אוֹתָנוּ לְתַת
לָנוּ אֶת הָאָרֶץ אֲשֶׁר נִשְׁבַּע לְאֲבוֹתֵינוּ:

מגביה הכוֹס, ומכתה המצוות ואומר:

לְפִיכְךָ אֲנַחֲנוּ חִיבִּים לְהֽוֹדּוֹת,
לְהַלֵּל, לְשִׁבְתָּה, לְפִיאָר, לְרוּמָם, לְהַדָּר,
לְבָרָה, לְעִילָה וּלְקָלָס לְמַיִּשְׁעָשָׂה
לְאֲבוֹתֵינוּ וְלָנוּ אֶת כָּל-הַנְּסִים הָאֱלֹהִים:
הוֹצִיאָנוּ מִעֲבָדּוֹת לְחַרוֹת, מִגּוֹן
לְשִׁמְחָה, מִאָבֵל לַיּוֹם טוֹב, וּמִאָפָלה
לְאוֹר גָּדוֹל, וּמִשְׁעָבָוד לְגַאַלָה. וּנְאָמָר
לְפָנָיו שִׁירָה חֲדָשָׁה, הַלְלוּיָה:

מניחים את הכוֹס ומגלים את המצוות:

הַלְלוּיָה. הַלְלוּ עֲבָדִי יְיָ, הַלְלוּ
אֶת שֵׁם יְיָ. יְהִי שֵׁם יְיָ מִבְּרוּךְ מֵעַתָּה וְעַד
עוֹלָם. מִמְּזֹרֶחֶת שְׁמַשׁ עַד מִבּוֹאוֹ מִהְלָל
שֵׁם יְיָ. רַם עַל כָּל-גּוֹיִם יְיָ עַל הַשָּׁמִים

**כִּבְדֹּו. מֵי כַּי אֶלְהָינוּ הַמְּגֻבִּיהִי לְשַׁבַּת
הַמְּשֻׁפְּלִי לְרֹאֹת בְּשָׁמִים וּבָאָרֶץ.
מִקְיָמִי מַעֲפָר דָּל מַאֲשֶׁפֶת יְרִים אֲבִיוֹן
לְהַוְשִׁיבִי עִם נְדִיבִים עִם נְדִיבִי עַמּוֹ.
מוֹשִׁיבִי עֲקָרָת הַבַּיִת אָם הַבְּנִים
שְׁמָחָה הַלְלוּיָה:**

**בְּצָאת יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם בֵּית
יַעֲקֹב מִעַם לְעֵז. הִיאָתָה יְהוָה לְקָדְשׁוֹ
יִשְׂרָאֵל מִמְּשֻׁלָּוֹתָיו. הַיּוֹם רָאָה וַיָּנָס
הַיַּרְדֵּן יִסְבֶּן לְאַחֲרָוּ. הַחֲרִים רָקְדוּ
כְּאַיִלִים גְּבֻעוֹת כְּבָנֵי צָאן. מַה לְקָדְשִׁים
כִּי תָנוּס הַיַּרְדֵּן תָּסַב לְאַחֲרָוּ. הַחֲרִים
תָּרְקְדוּ כְּאַיִלִים גְּבֻעוֹת כְּבָנֵי צָאן.
מִלְּפָנֵי אָדוֹן חֹוֵלִי אָרֶץ מִלְּפָנֵי אֱלֹהָה
יַעֲקֹב. הַהֲפַכִּי הַצּוֹר אָגָם מִים חַלְמִישׁ
לְמַעֲינָנוֹ-מִים:**

slava Njegova nebesa nadvisuje. Ko je kao Gospod Bog naš Koji u visinama stoluje, Koji gleda dole na nebesa i na zemlju? Siromaha iz praha podiže i ništega iz kala uzvisuje da ih s knezovima posadi, s knezovima naroda Svođa. Nerotkinji kuću naseljava, čini je radosnom majkom sinovima. Hvalite Gospoda!

Becet Jisrael – Kad izlažaše Izrael iz Egipta, Dom Jakovljev iz naroda tuđeg jezika, postade Juda svetinja Njegova, Izrael oblast Njegova. Vide more i pobeže, Jordan ustuknu. Gore uzigraše kao ovnovi, brda kao jaganjci. „Šta ti bi, more, te pobeže, i tebi, Jordane, te ustuknu? Gore, te uzigrašte kao ovnovi, i brda kao jaganjci?“ Od lica Gospodnjeg potrese se zemlja, od lica Boga Jakovljevog Koji okrenu stenu u jezero vodeno i kamenu hrid u izvor vodenih.

Uzeti pehar s vinom i reći:

Baruh – Blagosloven da si Ti, Gospode Bože naš, Koji nas je oslobođio i Koji je oslobođio očeve naše iz Egipta, i Koji nas je doveo (žive) do ove noći da jedemo u njoj **maca i maror**. Tako nas, Gospode Bože naš i Bože otaca naših, dovedi (žive) do praznika i hodočasnih blagdana koji nam prestoje u miru. Neka bi nas Ti obradovao izgradnjom Grada Tvojeg i da sretni vidimo službu Tvoju. I neka bismo u njemu jeli, od žrtava i od žrtava pashalnih kojih će se krv prolivati po zidu žrtvenika Tvojeg, po Volji Tvojoj. I zahvaljivaćemo Ti pesmom novom za oslobođenje naše i za otkupljenje duša naših. Blagosloven da si Ti, Gospode, Bože naš, Koji je oslobođio Izrael.

*Ispijamo drugi pehar vina
ugodno zavaljeni na levu
stranu.*

Baruh – Blagosloven da si Ti, Gospode, Bože naš, Kralju vasseljene, Koji stvara plod vinove loze.

6. Rahca – Obredno pranje ruku

Peremo ruke i kažemo:

לוקחים כוס הין ביד ואומרים:

ברוך אתה ייְהוָה נָשׁוּם מֶלֶךְ הָעוֹלָם
אֲשֶׁר גָּאַלנוּ וּגְאַל אֶת אָבֹתֵינוּ
מִמּצְרַיִם, וְהִגִּיעַנּוּ לְלִילָה הַזֶּה לְאַכּוֹל
בּוֹ מִצָּחָה וּמְרוֹד. כִּי ייְהוָה נָשׁוּם וְאֶלְהִי
אָבֹתֵינוּ יִגְעַןּוּ לְמוֹעָדים וּלְרִגְלִים
אַחֲרִים הַבָּאִים לְקַרְאַתְנוּ לְשָׁלוֹם,
שְׁמָחִים בְּבִנְיָן עִירָה וּשְׁבָיִם בְּעִבּוֹדָתָה,
וּנְאַכֵּל שֶׁם מִן הַזְּבָחִים וּמִן הַפֶּסֶחִים
אֲשֶׁר יִגְעַץ דָּם עַל קַרְבָּן מִזְבְּחָה לְרָצֹן,
וּנוֹדֵה לְךָ שִׁיר חֶדֶש עַל גָּאַלְתֵּנוּ וּעַל
פְּדוּת נֶפֶשְׁנוּ. ברוך אתה ייְהוָה ייְהוָה ייְהוָה
ישראל:

שותים כוס שנייה בהסיבת שמאל ומברכים:

ברוך אתה ייְהוָה נָשׁוּם מֶלֶךְ הָעוֹלָם
בּוֹרָא פָּרִי הַגֶּפֶן.

רחצה

נותלים ידיים ומברכים:

**ברוך אתה ייְהוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם
אֲשֶׁר קָדַשְׂנוּ בְמִצּוֹתָיו וַצְוָנוּ עַל נְטִילַת
יָדֵינוּ:**

מְזֻחָה

נותל את המצה העליון משולש המצות וմברך:

**ברוך אתה ייְהוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם
המְזֻחָה לְחַם מִן הָאָרֶץ:**

מְצָה

մերככים על חלק מהמצה העליון (ולא ישברנה).

**ברוך אתה ייְהוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם
אֲשֶׁר קָדַשְׂנוּ בְמִצּוֹתָיו וַצְוָנוּ עַל
אֲכִילַת מְצָה:**

מבעצ' המצה העליון והאמצעית ומחלק לכל המסובים כזית מכל אחת, ויאכלו
בהתיבה:

Baruh – Blagosloven da si Ti, Gospode, Bože naš, Kralju vaseljene, Koji nas je posvetio zapovestima Svojim i obavezaao nas da peremo ruke.

7. Moci – Blagoslov ha-moci

Uzeti gornju od tri macot i reći sledeći blagoslov:

Baruh – Blagoslovljen da si Ti, Gospode, Bože naš, Kralju vaseljene, Koji daje hleb iz zemlje.

Ne jesti dok se ne izgovori sledeći blagoslov.

8. Maca – Jedenje maca

Nakon izgovaranja blagoslova spuštamo najdonju maca, a preostale dve (tj. jednu i po) okrećemo tako da prepolovljena maca bude na vrhu, a čitava ispod nje. Zatim izgovaramo blagoslov "al ahilat maca" nad ove dve macot, i potom ih jedemo uz blagoslov zavaljeni na levu stranu.

Baruh – Blagosloven da si Ti, Gospode, Bože naš, Kralju vaseljene, Koji nas je posvetio zapovestima Svojim i zapovedio nam da jedemo maca.

מרור

מברכים על כזית מרור:

**ברוך אתה ייְהוָה מלך העולם
אשר קדשנו במצוותיו וצונו על
אכילת מרור:**

פורה

לוקחים כזית מן המצה השלישי התחthonה, וכזית מרור (חזרת), וכורכים יחד טובלם בחروسן, מברכים ואוכלים הרכינה בהסיבה:

**זכור למקדש מהלך. כן עשה הילך
בזמן שבית המקדש היה קיים. היה
פורח (פסח) מצה ומרור ואוכל ביחד,
לקים מה שנאמר, על מצות ומרורים
יאכלוהו:**

שלחן עורך

אוכלים ביצה קשה במילח וממשיכים בסעודת החג:

9. Maror - Gorke trave

*Uzeti list salate i umočivši
je u haroset izgovoriti sle-
deći blagoslov:*

Baruh – Blagosloven da si Ti, Gospode, Bože naš, Kralju vasesljene, Koji nas je posvetio zapovestima Svojim, i zapovedio nam da jedemo *maror*.

10. Koreh - Hilelov sendvič

*Uzeti treću, donju, maca
koja je ostala čitava,
prelomiti je i sa salatom
umočenom u haroset na-
praviti sendvič. Pre jede-
nja reći:*

Zeher – Uspomena na Svetinju Hrama prema Hilelu. Ovako je činio Hillel u vreme kad je postojao Dom Svetinje. On bi napravio sendvič od pashalne žrtve, maca i gorkih trava i jeo bi ih zajedno. Tako bi ispunio ono što je u Tori rečeno: "I neka jedu (pashalnu žrtvu) s beskvasnim hlebovima i sa gorkim zeljem."

11. Šulhan oreh - Sto postavljen za večeru

Nakon što je obredni deo večere završen prelazi se na ostala jela.

צְפּוֹן

בגמר הסעודה נוטלים כזית מהאפיקומן, מחלקים לכל המוסובים, אוכליים
בהסיבה ואומרם:

זכור לקרבן פסח הנאכל על השבע.

ברך

מזוגים כוס שלישית וմברכים ברכת המזון.

סדר ברכות המזון

שיר המעלות בשוב יי
את-שבית ציון הינו כחלמים: איז
ימלא שחוק פינו ולשוננו רנה, איז
יאמרו בגויים הגדייל יי לעשות
עם-אללה: הגדייל יי לעשות עמנו הינו
שמעחים: שובה יי את שביתנו
פאפיקים בנגב: הזרעים בדמעה
ברנה יקצרו: הלוך ילה ובקה נשא
משך-הזרע: בא יבא ברנה נשא
אלמתיו:

12. Cafun – Afikoman

Po završetku večere od dece se otkupljuje afikoman koji delimo prisutnima. Prejedenja afikomana kaže se: ZEHER LE KORBAN PESAH AFIKOMAN ANEEHAL AL ASOVA. (Jeste zavaljen.)

Afikoman sećanje na pasalnu žrtvu.

13. Bareh – Blagoslov nakon jela

Oprati ruke nakon jela, napuniti treći pehar vina i reći blagoslov nakon jela.

Šir hamaalot – Pesma uspinjanja (hodočasnička). Kada Gospod vraćaše sužnjeve sionske bejasmo poput snevača. Tada usta naša behu puna smeha i jezik naš pun kliktanja. Tada govorahu među narodima: "Veliko delo čini Gospod na njima." Veliko delo čini Gospod na nama, bejasmo radosni. Vrati, o, Gospode, sužnje naše kao potoke u zemlju suvu. Koji su sa suzama sejali neka s pesmom žanju. Koji ide i plače noseći seme da seje, s pesmom će doći noseći snopove svoje.

Ako su trojica ljudi, ili više njih jeli zajedno, obavezni su da kažu zimun.

Predvodnik: Gospodo blagoslovimo!

Prisutni: Neka je Ime Gospodnje blagosloveno od sada i doveka.

Predvodnik: Neka je Ime Gospodnje blagosloveno od sada i doveka. S dopuštenjem svih prisutnih Blagoslovimo (ako je prisutno 10 Jevreja dodajemo: Boga našega) od Čije darežljivosti smo jeli.

Prisutni: Blagosloven da je (ako je prisutno 10 Jevreja: Bog naš) od Čije darežljivosti smo jeli i po Čijoj dobroti živimo.

Predvodnik: Blagosloven da je (ako je prisutno 10 Jevreja: Bog naš) od Čije darežljivosti smo jeli i po Čijoj dobroti živimo.

Ako su prisutna samo dvojica ljudi ili jedan čovek početi odavde:

Baruh – Blagosloven da si Ti, Gospode Bože naš, Kralju vaseslene, Koji hrani čitav svet Svojom dobrotom, milošću, dobrotoljubljem i samilosnom ljubavlju, Koji daje hleb svakom telu, jer je doveka milost Njegova. I u Njegovojoj velikoj dobroti nije nam nikada ponestalo, niti će nam ikada ponestati hrane doveka, zbog velikog Imena Njegovog, jer je On Bog Koji sve prehranjuje i uzdržava i svakome čini dobro i priprema hrana svim stvorenjima Svojim koja je stvorio. Blagosloven da si Ti, Gospode, Koji prehranjuje sve što živi.

אם המסובים הם שלושה, או יותר, מתחילהים כאן:

רְבָוֹתִי נִבְרָךְ:

יהִי שֵׁם יְהָוָה מַבָּרֶךְ מִעְתָּה וְעַד עוֹלָם:

בָּרְשׁוֹת מְרָנָן וּרְבָוֹתִי

נִבְרָךְ (בעשרה מוסיפים אֱלֹהִינוּ שָׁאכַלְנוּ מִשְׁלוּ):

בָּרוּךְ (אֱלֹהִינוּ שָׁאכַלְנוּ מִשְׁלוּ וּבְטוּבוֹ חִינָנוּ):

וחזר המזמין ואומר:

בָּרוּךְ (אֱלֹהִינוּ שָׁאכַלְנוּ מִשְׁלוּ וּבְטוּבוֹ חִינָנוּ):

בָּרוּךְ הוּא וּבָרוּךְ שְׁמוֹ:

אם המסובים הם פחוות משלשה בוגרים, מתחילהים כאן:

בָּרוּךְ אַתָּה יְהָוָה אֱלֹהִינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם

**הַזֶּן אֶת הָעוֹלָם כָּלּוּ בְּטוּבוֹ בְּחִנָּה בְּחֶסֶד
וּבְרָחֲמִים, הוּא נוֹתֵן לְחַם לְכָל בָּשָׂר,
כִּי לְעוֹלָם חֶסֶדֶוּ. וּבְטוּבוֹ הַגָּדוֹל תָּמִיד
לֹא חִסְרֵן לְנִי וְאֶל יִחַסֵּר לְנִי מִזְוָן
לְעוֹלָם וְעַד. בְּעַבּוֹר שְׁמוֹ הַגָּדוֹל, כִּי
הוּא אֶל זֶן וּמְפָרֵנָס לְכָל וּמְטִיב לְכָל
וּמְכִין מִזְוָן לְכָל בְּרִיאוֹתֵינוּ אֲשֶׁר בָּרָא,
בָּרוּךְ אַתָּה יְהָוָה אֶת הַכָּל:**

**נוֹדָה לְךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ עַל שְׁהַנְחַלָּת
 לְאֶבֶוּתֵינוּ אָרֶץ חֲמִדָּה טוֹבָה וַרְחַבָּה,
 וְעַל שְׁהַזְּצַאתֵנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ מִאָרֶץ
 מִצְרָיִם וּפְדִיתֵנוּ מִבֵּית עֲבָדִים, וְעַל
 בְּרִיתְךָ שְׁחַתְמָתָ בְּבָשָׂרֵנוּ, וְעַל תְּוֻרְתְּךָ
 שְׁלִמְדָתֵנוּ, וְעַל חֲקִיךְ שְׁהַזְּדַעַתֵּנוּ, וְעַל
 חַיִם חַן וְחַסְדָּ שְׁחַזְגַּנְתֵּנוּ, וְעַל אֲכִילָת
 מְזוֹן שְׁאַתָּה זָן, וּמְפַרְנָס אָוֹתֵנוּ תְּמִיד
 בְּכָל יוֹם וּבְכָל עֵת וּבְכָל שָׁעה:**

**וְעַל הַכְלָל יְיָ אֱלֹהֵינוּ אַנְחָנוּ
 מְזֻדִים לְךָ, וּמְבָרְכִים אָוֹתָךְ, יְתָבֵרֶךְ
 שְׁמֶך בְּפִי כָל חַי, תְּמִיד לְעוֹלָם וְעַד.
 כְּפָתּוֹב, וְאֲכַלָת וְשְׁבָעָת וּבְרָכָת אֶת יְיָ
 אֱלֹהֵיךְ, עַל הָאָרֶץ הַטוֹבָה אֲשֶׁר נָתָן
 לְךָ. בָרוּךְ אַתָּה יְיָ, עַל הָאָרֶץ וְעַל
 הַמְזֹון:**

**רְחֵם נָא יְיָ אֱלֹהֵינוּ, עַל יִשְׂרָאֵל
 עַמָּה, וְעַל יְרוּשָׁלַיִם עִירָה, וְעַל צִיוֹן
 מִשְׁבֵּן כְּבוֹדְךָ, וְעַל מִלְכּוֹת בֵּית דָוד**

Node – Odajemo Ti hvalu Gospode Bože naš, što si u baštinu dao očevima našim zemlju milu, dobru i prostranu, i što si nas izvukao iz zemlje egipatske i otkupio nas iz doma robova, i na Savezu Tvojmu koji si utisnuo u naše meso, i na Tori Tvojoj kojoj si nas produčio, i na zakonima Tvojim koje si nam objavio i na životu, milosti i milosrđu kojima si nas obdario i na hrani kojom nas Ti hraniš i prehranjuješ uvek, svakog dana, u svako doba i svakog trenutka.

Veal – I na svemu ovome, Gospode, Bože naš, mi Ti odajemo hvalu i blagoslijamo Te. Neka je blagosloveno Ime Tvoje u ustima svega što je živo uvek i doveka, kao što je rečeno: *I ješćeš, i bićeš sit i blagoslovićeš Gospoda Boga svoga za dobru zemlju koju ti je dao.* Blagosloven da si Ti, Gospode, za zemlju i za hranu.

Rahem – Smiluj se Gospode, Bože naš, nad Izraelem, narodom Tvojim i nad Jerusalimom, gradom Tvojim, i nad brdom Sion, staništem Veličanstva Tvoga, i nad kraljevskim domom Davida,

izabranika Tvoj, i nad velikim i svetim Domom koji se naziva Imenom Tvojim. Bože naš, Oče naš, pastiru naš, hranioče naš, podrži nas i održi, oslobodi nas Gospode Bože naš brzo od svih nevolja naših. I ne dopusti da budemo ovisni, Gospode Bože naš o milostinji ljudskoj, niti od njihovih pozajmica, većsamo o Tvojoj ruci, punoj i otvorenoj, svetoj i uvek spremnoj, kako se ne bi posramili i postideli nikad i doveka.

Subotom dodajemo:

Rece – Okrepi nas i osnaži, Gospode Bože naš, zapovestima Tvojim i zapovešću o sedmom danu, ovom velikom i svetom Subotom, jer to je dan velik i svet pred Tobom. Mirovaćemo u njoj (Suboti) od svakog rada, odmaraćemo se u njoj prema zapovesti Volje Tvoje. Po Volji Tvojoj daj nam da mirujemo Gospode Bože naš, i neka ne bude žalosti, jada ni bola u ovaj dan mirovanja našeg. I neka oči naše, Gospode Bože naš, ugledaju utehu Siona, grada Tvoga i izgradnju Jerusalima, svetinje Tvoje, jer si Ti Gospodar nad spasenjem i utehom.

מְשִׁיחָה, וְעַל הַבֵּית הַגָּדוֹל וְהַקָּדוֹשׁ שָׁנַׂכְרָא שֶׁמֶךְ עַלְיוֹ. אֱלֹהֵינוּ, אֲבִינוּ, רְעֵנוּ, זָוְנוּנוּ, פָּרְנָסָנוּ וּכְלָפָלָנוּ וְהַרְוִיחָנוּ, וְהַרְוִיחָנוּ יְהוָה לְנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ מְהֻרָה מְכָל צְרוֹתֵינוּ. וְנָא אֶל תְּצִרְיכָנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ, לֹא לִידֵי מִתְנָת בָּשָׂר וָדָם, וְלֹא לִידֵי הַלּוֹאָתָם, כִּי אִם לִידֵי הַמְּלָאָה, הַפְּתֻוחָה, הַקָּדוֹשָׁה וְהַרְחָבָה, שְׁלָא נִבּוֹשׁ וְלֹא נִכְלָם לְעוֹלָם וְעַד:

בשבת, לפני אלهינו ואلهי אבותינו, אומרם:

רְצָה וְהַחְלִיצָנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ בְמִצּוֹתִיךְ וּבְמִצּוֹת יּוֹם הַשְׁבָתָה הַגָּדוֹל וְהַקָּדוֹשׁ הַזֶּה, כִּי יוֹם זֶה גָדוֹל וְקָדוֹשׁ הוּא לִפְנֵיךְ לְשִׁבָת בּוֹ וְלִנּוּחַ בּוֹ בְאַהֲבָה כְמִצּוֹת רְצׂוֹנָךְ. וּבְרָצׂוֹנָךְ הַנִּיחָלָנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ שְׁלָא תְהִא צְרָה וְינָגֹן וְאֲנָחָה בַיּוֹם מִנוּחָתָנוּ, וְהַרְאָנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ בְגִחְמָת צִיּוֹן עִירֵךְ וּבְבָנָינוּ יְרוּשָׁלָם עִיר קָדְשָׁה, כִּי אַתָּה הוּא בַעַל הַיְשׁוּעָה וּבַעַל הַגְּחֻמוֹת:

**אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ יְעַלֵּה
 וַיָּבֹא וַיִּגְעַע וַיִּרְאֶה וַיִּרְצֶח וַיִּשְׁמַע
 וַיִּפְקֹד וַיִּזְכֶּר זְכָרוֹנֵנוּ וַיִּקְדֹּגְנוּ וַיִּזְכְּרוּן
 אֲבוֹתֵינוּ וַיִּזְכְּרוּן מֶשִׁיחַ בֶּן־דָּוד עַבְדָּה,
 וַיִּזְכְּרוּן יְרוֹשָׁלַם עִיר קָדְשָׁה וַיִּזְכְּרוּן
 כָּל־עַמֶּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל לְפָנֶיךָ לְפָלִיטה,
 לְטוּבָה, לְחֵן וְלִחְסָד וְלִרְחָמִים, לְחַיִם
 וְלִשְׁלוּם, בַּיּוֹם חַג הַמִּצּוֹת הַזֹּה. זְכַרְנוּ
 יְיָ אֱלֹהֵינוּ בָּזָה וַיִּקְדֹּנוּ בָּזָה
 לְבָרְכָה, וַהֲשִׁיעֲנוּ בָּזָה לְחַיִם טוֹבִים.
 וּבְדִבָּר יְשׁוּעָה וּרְחָמִים חֹסֵן וְחֶנְנוּ
 וּרְחָם עֲלֵינוּ וַהֲשִׁיעֲנוּ, כִּי אֶלָּיךְ עִינֵּינוּ,
 כִּי אֶל מֶלֶךְ חָנוּן וּרְחוּם אַתָּה:**

וּבְנָה יְרוֹשָׁלַם עִיר הַקָּדֵשׁ בְּמִהְרָה
 בִּימֵינוּ: בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ, בָּנוֹה בְּרָחְמָיו
 יְרוֹשָׁלַם. אָמֵן:

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ, אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ
 הָעוֹלָם, הָאָל אָבִינוּ מֶלֶכְנוּ אֲדִירָנוּ
 בָּרוּאנוּ גּוֹאָלָנוּ יוֹצְרָנוּ קָדוֹשָׁנוּ קָדוֹשׁ

Elohenu – Bože naš i Bože otaca naših, neka se pred Tobom uzdigne, dođe, dosegne, objavi i naklonost nađe, čuje i bude užvišeno i spomenuto bude sećanje na nas, i sećanje na očeve naše i sećanje na Mesiju, potomka Davidovog, sluge Tvoga, i sećanje na Jerusalim, sveti grad Tvoj, i sećanje na sav narod Tvoj, dom Izraelov, i neka sećanje ovo bude na spasenje i na dobro, na milost, na dobrotoljublje i samilost, za dobar život i mir na ovaj dan Praznika beskvasnih hlebova. Spomeni nas se, Gospode Bože naš, na dobro i usliši nas blagoslovom i izbavi nas za život dobar. Spasenjem i samilošću smiluj nam se i umilostivi nas, milostiv i samilostan budi sa nama i izbavi nas jer si Ti Bog, Kralj žalostiv i milostiv.

Uvene – Iznova izgradi Jerusalim, grad Svetinje, ubrzo i u dane naše. Blagosloven da si Ti, Gospode, Koji gradi Jerusalim. *Amen.*

Baruh – Blagosloven da si Ti, Gospode Bože naš, Kralju vaseljene, Bože Oče naš, Kralju naš, Vladaru naš, Stvoritelju naš, Izbavitelju naš, Sazdatelju naš, Sveti naš, Sveti Jakova,

Pastiru naš, Pastiru Izraela, Kralj Koji je dobar i dobro čini svakome, jer On nas je svakoga dana darivao dobrotom, On nas dariva dobrotom, On će nas darivati dobrotom, On nas je nagrađivao, On nas nagrađuje, On će nas nagrađivati doveka milošću, dobrotoljubljem i samilosću, obiljem, spasenjem, uspehom, blagoslovom, izbavljenjem, utehom i izdržavanjem, milosrđem, životom i mirom i svakim dobrom, kojeg nam nikad neće ponestati.

Harahaman – Premilostivi - neka navek vlada nad nama. Premilostivi - neka je hvaljen na nebesima i na zemlji. Premilostivi - neka je hvaljen među nama s pokoljenja na pokoljenje, i neka je uzvišen među nama zanavek i neka bude veličan u večna vremena. Premilostivi - neka nas prehrani s dostojanstvom. Premilostivi - On će uskoror skinuti jaram izgnanstva sa naših vratova i On će nas dovesti uspravne u zemlju našu. Premilostivi - On će poslati blagoslov na ovu kuću i na sto na kojem smo jeli. Premilostivi - On će nam poslati

יעקב, רוענו רועה ישראל, המלך
הטוב, והמטיב לפל, שבעל יום ויום,
הוא הטיב, הוא מטיב, הוא יטיב לנו,
הוא גמלנו, הוא גומלנו, הוא יגמלנו
לעד, לחן לחסד ולרחמים ולרוח,
הצלחה והצלחה, ברכה ושועה,
נחמה, פרנסה טובת וככללה, ורחמים
וחיים ושלום, וכל טוב ומכל טוב
לעולם אל יחסרנו.

הרחמן, הוא יملוך עליינו
לעולם ועד. הרחמן, הוא יתברך
בשמים ובארץ. הרחמן, הוא ישבת בח
לדור דורים ויתפאר בנו לעד לנצח
נצחים, ויתהדר בנו לעד ולעולם
עולם. הרחמן, הוא יפרנסנו
בקבוד. הרחמן, הוא ישבך עליינו מעל
צוארכנו, והוא يولיכנו קוממיות
לארצנו. הרחמן, הוא ישלח לנו ברכה
מרבה בבית זה ועל שולחן זה
שאכלנו עליו. הרחמן, הוא ישלח לנו

**אַתָּה אֱלֹהֵינוּ הָנָבִיא זְכֹר לְטוֹב, וַיְבָשֶׁר
 לְנוּ בְשׂוֹרֹת טֻבּוֹת, יְשֻׁועֹת וְנִיחְמֹות.
 הָרָחָםָן, הוּא יָבֹרֶךְ, אַתָּה (אָבִי מָורֵרִי)
 בַּעַל הַבַּיִת הַזֶּה, וְאַתָּה (אָמֵן מָורֵתִי)
 בַּעַלְתָּה הַבַּיִת הַזֶּה, אַתָּם וְאַתָּה בַּיִתְמָם
 וְאַתָּה זָרָעָם וְאַתָּה כָּל אֲשֶׁר לְהָם, אַתָּתָנוּ
 וְאַתָּה כָּל אֲשֶׁר לְנוּ, כַּמוֹ שְׁנָתְבָרְכָנוּ
 אֲבּוֹתֵינוּ, אֲבָרָהָם יִצְחָק וַיַּעֲקֹב, בְּכָל
 מְכֻלָּל, כִּן יָבֹרֶךְ אַתָּתָנוּ כְּלָנוּ יְחִידָה
 בְּבָרְכָה שְׁלָמָה וְנִאמֵּר אָמֵן:**

**בְּמָרוֹם יַלְמְדוּ עַלְيָהֶם וְעַלְיָינֶנוּ
 זְכוֹת, שְׁתַהְאَا לְמִשְׁמְרַת שְׁלוֹם, וְנִשְׁאָא
 בְּרָכָה מֵאָתָה יְיָ וְצְדָקָה מִאָלָהִי יִשְׁעָנוּ,
 וְנִמְצָא חָן וְשָׁכֵל טֻב בְּעֵינֵי אֱלֹהִים**

וְאַדְםָ: בשבת אמרים:

הָרָחָםָן הוּא יְנַחֵלֵנוּ יוֹם שְׁכָלוֹ
 שְׁבָת וְמִנּוֹחָה לְחֵyi הָעוֹלָמִים:

הָרָחָםָן הוּא יְנַחֵלֵנוּ יוֹם שְׁכָלוֹ
 טֻבּוֹ:

proroka Elijaua, neka je spomen njegov na dobro, da nam objavi dobre vesti, spas i utehu. Premilostivi - On će blagosloviti mog poštovanog oca domaćina ovog doma, moju poštovanu majku domaćicu ove kuće, njih, njihov dom, njihovu porodicu i sve što je njihovo, nas i sve što je naše, kao što su bili blagosloveni praoci naši, Avram, Isak i Jakov, u svemu i od svega sve. Tako će nas zajedno blagosloviti potpunim blagoslovom i kažimo: Amen.

Bamarom - U visinama neka bude njima i nama zasluga, da nam bude uzdržan mir, i da dobijemo blagoslov od Gospoda i milost od Boga Spasitelja našeg, i da nađemo milost i razumevanje u očima Boga i ljudi.

Subotom:

Harahaman - Premilostivi - On će nam dati u nasledstvo dan koji je sav subota i odahnuće u večnom životu.

Harahaman - Premilostivi - On će nam dati u nasledstvo svet koji je sav dobro.

הַרְחָמָן הוּא יִצְכְּנוּ לִימוֹת הַמֶּשֶׁיחַ
 וְלִחְיֵי הָעוֹלָם הַבָּא. מְגֹדֶל יִשְׁועָת
 מֶלֶכְךָ וְעֶשֶׂה חֶסֶד לְמֶשֶׁיחָוּ לְדוֹד
 וְלִזְרָעָוּ עַד עוֹלָם: עֲשָׂה שְׁלוֹם
 בְּמִרְומָיו הוּא יִעֲשֶׂה שְׁלוֹם עַלְינוּ וְעַל
כָּל יִשְׂרָאֵל וְאָמְרוּ אָמֵן:

יראו את ייְהֹוָה קָדְשָׁיו כִּי אֵין מַחְסָר
 לִירָאָיו: כְּפִירִים רְשָׁוֹ וְרָעָבוֹ וְדָרְשָׁי
 לֹא יִחְסַרְיוּ כָּל טָוב: הַזָּדוֹ לְיִי כִּי טָוב כִּי
 לְעוֹלָם חֶסֶדוֹ: פֹּתַח אֶת יַדְךָ וּמִשְׁבִּיעַ
 לְכָל חַי רְצׂוֹן: בְּרוּךְ הָגָבָר אֲשֶׁר יִבְטַח
 בְּיִי וְהִיא יִי מַבְטַחוֹ: נִעַר הַחִיתִי גָּם
 זָקַנְתִּי וְלֹא רָאִיתִי צְדִיק גַּעֲזָב וּזְרָעָוּ
 מַבְקַשׁ לְחַם: יִי עַז לְעַמּוֹ יִתְּן יִי יִבְרַךְ
אֶת עַמּוֹ בְּשָׁלוֹם:

שותים כוס שלישית בהסיבת שמאל.

**ברוך אתה ייְהֹוָה מלך העולם
 בורא פרי האדמה:**

Harahaman - Premilostivi - On će nam dati u zaslugu da doživimo dane Mesije i život u Svetu koji dolazi. Koji je utvrda za izbavljenje cara svog, i čini milost pomazaniku Svom Davidu i semenu njegovom doveka. Onaj Koji čini mir u visinama, neka učini mir i nad nama i celim Izraelom. *Amen.*

Jiru - Bojte se Gospoda sveti Njegovi, jer nema nestasice za one koji Gase boje. Lavovi su ubogi i gladni, a koji traže Gospoda, ne ponestane im nijednoga dobra. Slavite Gospoda, jer je dobar, i večna je milost Njegova. On otvara ruku i siti sve živo po želji. Blago čoveku koji se uzda u Gospoda i kome je Gospod uzdanica. Mlad bijah i ostarih i ne videh pravednika napuštena niti potomstva njegova da prose hleba. Gospod će dati snagu narodu Svom, Gospod će blagosloviti narod Svoj mirom.

Pijemo treći pehar vina zavaljeni na levu stranu.

Baruh - Blagosloven da si Ti, Gospode, Bože naš, Kralju vaseljene, Koji stvara plod vinove loze.

מוזגים כוס מיוחדת לאליהו הנביא, פותחים את הדלת ואומרים:

שִׁפְךָ חֲמַתֶּךָ אֵל הָגּוֹים אֲשֶׁר לֹא
יְדֻעַּךְ וְעַל מְמִלְכּוֹת אֲשֶׁר בְּשֵׁםךְ לֹא
קְרָאוּ: כִּי אָכַל אֶת יַעֲקֹב וְאֶת נֹהָה
הַשְׁמוֹ:
שִׁפְךָ עַלְيָהּם זָעַםךְ וְחֶרְבוֹן אַפְךָ יִשְׁגַּגְתָּ
תִּרְדַּף בָּאָרֶף וְתִשְׁמִידָם מִתְחַת שְׁמֵי יְהִי:

הַלְל

מוזגים כוס רביעית וגומרים את ההלל:

לֹא לֹנוּ יְיָ לֹא לֹנוּ כִּי לְשֵׁמֶךְ תָּן כְּבָוד
עַל חַסְדְךָ עַל אַמְתָּךָ: לִמְהִיא אָמַרוּ
הָגּוֹים אֵיהֵנָא אֱלֹהֵיכֶם: וְאֱלֹהֵינוּ
בְּשֵׁמֶיכֶם כָּל אֲשֶׁר חָפֵץ עֲשָׂה: עַצְבֵיכֶם
כְּסֶף וְזָהָב מְעַשָּׂה יָדֵי אָדָם: פְּהַלְלֵהֶם
וְלֹא יְדַבְּרוּ עִינֵיכֶם לָהֶם וְלֹא יְרָאוּ
אֲזַנֵיכֶם לָהֶם וְלֹא יִשְׁמְעוּ אָפָלָהֶם וְלֹא
יַרְחֹונָה: יָדֵיכֶם וְלֹא יִמְישֹׁן רְגָלֵיכֶם
וְלֹא יַהֲלֹכוּ, לֹא יַהֲגֹו בָּגְרוֹנָם: כִּמְוֹחָם

Kos Elijah – Napuniti poseban pehar vinom u čast proroka Elijahua. Potom otvoriti vrata u iščekivanju da se prorok Elijahu pojavi. "Evo, ja ču vam poslati proroka Elijahua pre nego dođe veliki i strašni dan Gospodnji. I on će obratiti srce otača k sinovima, i srce sinova k ocima njihovim" (Malahi, 4:5-6).

Šefoh – Izlij gnev svoj na narode koji Te ne znaju, i na carstva koja ne prizivaju Ime Tvoje. Jer izjedoše Jakova, i naselje njegovo opustiše. Izlij na njih jarost Svoju, I plamen gneva Tvoog neka ih obuzme! Goni ih gnevom i istrebi ih ispod nebesa Gospodnjih!

14. Halel – Zahvalnice
Napuniti četvrti pehar vina i reči psalme:

Lo – Ne nama, o, Gospode, ne nama, nego Imenu Svom slavu daj radi dobrote Tvoje, radi istine Tvoje. Zašto da narodi govore: "Gde je sada Bog njihov?" Bog je naš na nebesima, čini sve što hoće. Njihovi kumiri su srebro i zlato, delo ruku čovekovih. Usta imaju, a ne govore, oči imaju, a ne vide. Uši imaju, a ne čuju, nozdrve imaju, a ne mirišu. Ruke imaju, a ne diruju, noge imaju, a ne hodaju, glas im iz grla ne izlazi.

Takvi će postati i oni koji ih čine, svi koji se uzdaju u njih. Izraelu, uzdaj se u Gospoda! On je pomoć njihova i zaštita njihova. Dome Aronov, uzdaj se u Gospoda! On je pomoć njihova i zaštita njihova. Vi koji se Gospoda bojite, uzdajte se u Gospoda! On je pomoć njihova i zaštita njihova.

Adonaj – Gospod Koji nas se opominje će (nas) blagosloviti, blagosloviće Dom Izraelov, blagosloviće Dom Aronov. Blagosloviće one koji se Gospoda boje, male i velike. Umnožio vam Gospod (blagoslove), vama i sinovima vašim! Blagosloveni da ste Gospodu Sazdatelju nebesa i zemlje. Nebesa su nebesa Gospodnja, a zemlju je dao sinovima čovekovim. Mrtvi neće hvaliti Gospoda, niti oni koji silaze u muk. I mi ćemo blagosiljati Gospoda odsad i doveka! Hvalite Gospoda!

Ahavti – Ljubim Gospoda jer sluša molitveni glas moj, što prignu k meni uho Svoje i u dane moje prizivaču Ga. Opkoliše me muke samrtne i zadesiše me jadi pakleni, naiđoh na tugu i na muku. Ali prizvah Ime Gospodnje: "Molim Te, o, Gospode, izbavi dušu moju!"

יהי עשיהם כל אשר בוטח בהם:
ישראל בטיח בין. עוזר ומגן הוא:
בית אהרן בטחו בין. עוזר ומגן הוא:
יראי יי בטחו בין. עוזר ומגן הוא:

ל' זכרנו יברך. יברך את בית:
ישראל. יברך את בית אהרן: יברך
יראי יי. הקטנים עם הגדלים: ישף יי
עליכם. עליכם ועל בניכם: ברוכים
אתם לוי עשה שמים וארץ: השמים
שמים לוי. והארץ נתן לבני-אדם: לא
המתים יהלו-יה. ולא כל-ירדי
דומاه: ואנחנו נברך יה. מעטה ועד
עולם, הלהו-יה:

אַהֲבָתִי כי ישמע יי את קולי
תְּחִנּוֹנִי: כי היטה אָזְנוֹ לִי וּבִימֵי אֶקְרָא:
אֶפְפּוֹנִי חֲבֵלי מִות וּמִצְרֵי שָׁאָל
מִצְאֹנִי, צְרָה וַיְגַונֵּן אֶמְצָא: וּבָשָׂמִים
אֶקְרָא, אֶפְאָה מַלְטָה נְפָשִׁי: חֲנֹן יי

וְצִדְיק, וְאֶלְהָינוּ מַרְחָם: שָׁמֵר פְּתָאִים
יְיָ דָלְתִּי וְלִי יְהוֹשִׁיעַ: שׁוּבֵי נֶפֶשִׁי
לִמְנוֹחִיכִי כִּי יְיָ גָּמֵל עַלְיכִי: כִּי חִלְצָת
נֶפֶשִׁי מִמְּמוֹת אֶת עִינֵּי מִן דָמָעָה, אֶת
רְגֵלִי מִדָּחִי: אֲתָּה הָלַךְ לִפְנֵי יְיָ, בָּאָרֶץ
הַחַיִּים: הָאָמֵנָתִי כִּי אָדָר, אָנָי עֲנֵיתִי
מַאֲדָם: אָנָי אָמַרְתִּי בְּחִפְזִין כָּל-הָאָדָם

כִּזְבָּן:

**מַה אֲשִׁיב לִי כָּל-תְּגִמּוֹלוֹהִ
 עַלִּי: כָּס יְשׁוּוֹת אֲשָׁא וּבְשָׁמְ יְיָ
 אָקְרָא: נְדָרִי לִי אֲשָׁלָם נְגַדָּה-נְאָ
 לְכָל-עַמּוֹ: יְקָר בְּעִינֵי יְיָ הַמִּזְתָּה
 לְחַסִּידִיוֹ: אָנָא יְיָ כִּי אָנָי עֲבָדָךְ אָנָי
 עֲבָדָךְ בֶּן אַמְתָּח פְּתָחָת לְמֹסְרִי: לְךָ
 אָזְבָּח זָבָח תֹּזְדָּה וּבְשָׁמְ יְיָ אָקְרָא: נְדָרִי
 לִי אֲשָׁלָם נְגַדָּה-נְאָ לְכָל עַמּוֹ:
 בְּחִצְרוֹת בֵּית יְיָ בְּתוּכֵיכִי יְרוּשָׁלָם.
 הַלְלוּיָה:**

Milostiv je Gospod i pravedan, i Bog naš ljubavlju samilosnom miluje. Čuva Gospod bezazlene, ponizih se i On me izbavi. Povrati se, dušo moja, u spokoj svoj jer te Gospod obasu dobrotom. Ti si izbavio dušu moju od smrti, oko moje od suza i nogu moju od spoticanja. Hodiću pred licem Gospodnjim po zemlji živih. Verovah i kada govorah: "U teškoj sam nevolji." U smetenosti svojoj rekoh: "Svaki je čovek izdajnik!"

Ma ašiv – Čime ću uzvratiti Gospodu za sva dobra kojima me je obasuo? Podignuću pehar spasenja i prizvaću Ime Gospodnje. Zavete moje Gospodu ispunici pred svim narodom Njegovim. U očima Gospodnjim je skupa smrt svetih posvećenika Njegovih. O, Gospode, jer sam rob Tvoj, ja sam rob Tvoj, sin sluškinje Tvoje, raskovao si s mene okove moje. Tebi ću prineti žrtvu hvale i prizvaću Ime Gospodnje. Zavete moje Gospodu ispunici pred svim narodom Njegovim, u predvorjima Doma Gospodnjeg, usred tebe, Jerusalime. Hvalite Gospoda!

Halelu – Hvalite Gospoda svi narodi slavite Ga svi ljudi. Jer se utvrdi milost Njegova na nama, i istina Gospodnja je doveka. Hvalite Gospoda!

Hodu – Hvalite Gospoda jer je dobar, jer je doveka milost Njegova! Neka kaže sada Izrael: jer je doveka milost Njegova! Neka kaže sada Dom Aronov: jer je doveka milost Njegova! Neka kažu sada svi koji se boje Gospoda: jer je doveka milost Njegova!

Min – Iz muke i jada svog zavapih ka Gospodu i usliši me, izvede me na prostrano mesto Gospod. Gospod je sa mnom i ne bojam se, šta će mi učiniti čovek? Gospod mi je pomoć, (slobodno) ču gledati u mrzitelje moje. Bolje je zaklanjati se Gospodom nego uzdati se u čoveka. Bolje je zaklanjati se Gospodom nego uzdati se u knezove. Svi me narodi opkoliše, ali ih u Ime Gospodnje posekoh. Okružiše me i opkoliše, ali ih u Ime Gospodnje posekoh.

הַלְלוּ אֶת יְיָ כָּל-גּוֹים שִׁבְחוּהוּ
כָּל-הָאָמִים: כִּי גָּבָר עַלְינוּ חֶסְדּוֹ וְאֶמְתָּה
יְיָ לְעוֹלָם הַלְלוּיָה:

הַזְּדוֹ לְיְיָ כִּידְטוֹב

כִּי לְעוֹלָם חֶסְדּוֹ:

יֹאמְרוּנָא יִשְׂרָאֵל

כִּי לְעוֹלָם חֶסְדּוֹ:

יֹאמְרוּנָא בֵּית-אַהֲרֹן

כִּי לְעוֹלָם חֶסְדּוֹ:

יֹאמְרוּנָא יִרְאֵי יְיָ

כִּי לְעוֹלָם חֶסְדּוֹ:

מֶן הַמֵּצֶר קָרָאתִי יְיָ, עֲנָנוּי
בַּמְּרַחְבִּיהָ: יְיָ לֹא אִירָא, מַה-יִעַשָּׂה
לִי אָדָם: יְיָ לֵי בַּעֲזָרִי, וְאַנְיָ אַרְאָה
בְּשָׂנָאִי: טֻוב לְחִסּוֹת בֵּין, מַבְטָח
בְּאָדָם: טֻוב לְחִסּוֹת בֵּין מַבְטָוח
בְּנִדְיבִּים: כָּל-גּוֹים סְבָבוֹנִי, בְּשָׁם יְיָ כִּי
אָמִילָם: סְבָוִנִי גַּמְ-סְבָבוֹנִי, בְּשָׁם יְיָ כִּי

אָמִילָם: סְבֻוִי כְּדָבָרִים דַעַכְוּ כָאָשׁ
קוֹצִים, בְּשֵׁם יְיָ כִּי אָמִילָם: דָחָה
דְּחִיתָנוּ לְנַפְלֵ וְיַעֲזֹרָנוּ: עָזִי וּזְמָרָתִיחָה,
וַיַּהֲיֵלִי לִישְׁוֹעָה: קֹול רָנָה וִישְׁוֹעָה
בְּאַחֲלִי צְדִיקִים, יְמִין יְיָ עָשָׂה חִילָה:
יְמִין יְיָ רֹמֶםָה יְמִין יְיָ עָשָׂה חִילָה:
לְאָמוֹת כִּי אָחִיה, וְאָסְפָר מַעֲשֵׂיָה:
יִסְרָאֵלִי שַׁעֲרֵי צְדָקָה אָבָא בָם אָוֹדָה
יְהָה: זֶה הַשְׁעָר לִי, צְדִיקִים יְבָאוּ בָוּ:
אָוֹדָך כִּי עֲנִיתָנִי וַתַּהֲיֵלִי לִישְׁוֹעָה:
אָוֹדָך: אָבָן מַאֲסָה הַבּוֹנִים, הִתְהַהֵה לְרָאשָׁ
פָנָה: אָבָן: מַאת יְיָ הִתְהַה זֹאת, הִיא
נַפְלָאת בְּעִינֵינוּ: מַאת: זֶה הַיּוֹם עָשָׂה יְיָ,
נְגִילָה וּנְשִׁמְחָה בָוּ: זֶה:

אָנָּנוּ יְיָ הַוְשִׁיעָה נָא:
אָנָּנוּ יְיָ הַוְשִׁיעָה נָא:
אָנָּנוּ יְיָ הַצְלִיכָה נָא:
אָנָּנוּ יְיָ הַצְלִיכָה נָא:

Opkoliše me kao pčele (saće), ugasiše se kao oganj u trnju, u Ime Gospodnje ih posekoh. Gurnuo si me da padnem, ali me Gospod prihvati. Snaga je moja i pesma moja Gospod, On mi postade spasenje. Glas pesme i spasenja odzvanja u šatorima pravednih: "Desnica Gospodnja dela junačka čini! Desnica Gospodnja visoko je uzdigнута, desnica Gospodnja dela junačka čini!" Neću umreti nego ču živ biti i kazivati dela Gospodnja. Kaznom teškom popravi me Gospod, ali me smrti ne predade. Otvorite mi dveri pravde, ući ču na njih i odati hvalu Gospodu. Ovo su dveri Gospodnje, na njih pravednici ulaze. Hvalu Ti uznosim jer si me uslio i postao mi spasenje. Hvalu Ti uznosim ... Kamen koji odbaciše zidari posta glava od uglea. Kamen ... To bi od Gospoda i čudesno je u očima našim. To bi ... Ovo je dan što ga učini Gospod, kličimo i radujmo se u njemu! Ovo je ...

O, Gospode, izbavi nas! O, Gospode, izbavi nas!

O, Gospode, neka bude na uspeh! O, Gospode, neka bude na uspeh!

ברוך הבא בשם יי, ברכנוכם
מג'יבת יי: ברוך אל יי ויאר לנו, אסרו
 חג בעבותים עד קרנות המזבח: אל:
 אליך אתה ואודה, אליה אָרוּמָה: אל:
הודו לוי כי טוב, כי לעולם חסדו:
 הודה:

יהלוד יי אלהינו (על)
 כל-מעשיך. וחסידך צדיקים עושׂו
 רצונך וככל-עמך בית ישראל. ברנה
 יודו ויברכו וישבחו ויפארו וירוממו
 ויעריצו ויקדישו וימליך א-ת-שְׁמַך
 מליכנו. כי לך טוב להודות ולשםך
 נאה לזכור כי מעולם ועד עולם אתה
 אל:

הודו לוי כי טוב

כִּי לְעוֹלָם חֶסֶד:

הודו לאלהי האלים

כִּי לְעוֹלָם חֶסֶד:

Baruh haba – Blagosloven koji dolazi u Ime Gospodnje! Blagosiljamo vas iz Doma Gospodnjeg. Bog je Gospod i On nas svetloscu obasjava, zrtvu prazničnu privežite užadima za uglove žrtvenika. Ti si Bog moj i Tebi hvalu odajem, Bože moj, Tebe uzvijušem. Hvalite Gospoda jer je dobar, jer je doveka milost Njegova!

Jehaleluha – Hvalu će Ti odavati, Gospode Bože naš, sva dela Tvoja i oni koji su Tebi posvećeni, i pravednici koji izvršavaju Volju Tvoju, i narod Tvoj, Dom Izraelov. Svi će oni kličući hvalu odavati, blagosiljati, slaviti i veličati Ime Veličanstva Tvoog jer je dobro Tebi hvalu uznositi i Imenu Tvom je milina pevati. Odveka i doveka, Ti si Bog.

Veliki Halel

Hodu – Hvalite Gospoda jer je dobar, jer je doveka milost Njegova!

Hvalite Boga nad bogovima jer je doveka milost Njegova!

הָדוֹ לְאַדְנֵי הָאֲדָנִים	Hvalite Gospodara nad gospodarima jer je doveka milost Njegova!
כִּי לְעוֹלָם חֶסְדוֹ:	
לְעֵשָׂה נִפְלָאות גִּדְלוֹת לְבָדוֹ	Koji jedini čini čudesa velika jer je doveka milost Njegova!
כִּי לְעוֹלָם חֶסְדוֹ:	
לְעֵשָׂה הַשְׁמִים בְּתִבְונָה	Koji mudro sazdava nebesa jer je doveka milost Njegova!
כִּי לְעוֹלָם חֶסְדוֹ:	
לְרוֹקֵעַ הָאָרֶץ עַל הַמִּפְּמִים	Koji razastire zemlju nad morem jer je doveka milost Njegova!
כִּי לְעוֹלָם חֶסְדוֹ:	
לְעֵשָׂה אֹורִים גִּדְלִים	Koji tvori svetla velika jer je doveka milost Njegova!
כִּי לְעוֹלָם חֶסְדוֹ:	
אֶת־הַשְׁמֵשׁ לְמִמְשָׁלָת בַּיּוֹם	Sunce da vlada danom jer je doveka milost Njegova!
כִּי לְעוֹלָם חֶסְדוֹ:	
אֶת הַיְּרֵחַ וּכֹכְבִּים לְמִמְשָׁלָת בְּלִילָה	Mesec i zvezde da vladaju noću jer je doveka milost Njegova!
כִּי לְעוֹלָם חֶסְדוֹ:	
לִמְכָה מִצְרִים בְּבָכֹרֵיהֶם	Koji pobi prvence Egipta jer je doveka milost Njegova!
כִּי לְעוֹלָם חֶסְדוֹ:	
וַיֹּצֵא יִשְׂרָאֵל מִתּוֹכָם	Koji izvede Izraela iz njega jer je doveka milost Njegova!
כִּי לְעוֹלָם חֶסְדוֹ:	
בַּיד חִזְקָה וּבְזָרוּעַ נָטוֹיה	Rukom krepkom i mišicom ispruženom jer je doveka milost Njegova!
כִּי לְעוֹלָם חֶסְדוֹ:	
לְגִזְרַ יִם־סֻוִּף לְגִזְרִים	Koji raspoluti More trstikovo jer je doveka milost Njegova!
כִּי לְעוֹלָם חֶסְדוֹ:	
וְהַעֲבֵיר יִשְׂרָאֵל בְּתוֹכוֹ	I provede Izrael posred njega jer je doveka milost Njegova!
כִּי לְעוֹלָם חֶסְדוֹ:	

A faraona i vojsku njegova
vu rinu u More trstikovo
jer je doveka milost Njegova!

Koji je vodio narod Svoj
kroz pustinju jer je doveka
milost Njegova!

Koji udari kraljeve velike
jer je doveka milost Njegova!

I careve silne pobi jer je
doveka milost Njegova!

Sihona, kralja amorejskog
jer je doveka milost Njegova!

Oga, kralja bašanskog jer
je doveka milost Njegova!

I dade zemlju njihovu u
nasleđe jer je doveka milost
Njegova!

U baštinu Izraelu, sluzi
Svome jer je doveka milost
Njegova!

Koji nas se spomenu u
poniženju našem jer je
doveka milost Njegova!

I izbavi nas od dušmana
naših jer je doveka milost
Njegova!

Koji daje hranu svakom
stvorenju jer je doveka
milost Njegova!

Hvalite Boga nebesa jer je
doveka milost Njegova!

וְגַעֲרָ פְּרֹעָה וְחִילּוּ בֵּין-סֻוֹף

לְמַזְלִיךְ עַמּוּ בְּמִדְבָּר

לְמִכְהָ מֶלֶכִים גָּדוֹלִים

וַיַּהֲרֹגּ מֶלֶכִים אֲדִירִים

לְסִיחֹן מֶלֶךְ הָאָמָרִי

וְלֹעֹגּ מֶלֶךְ הַבְּשָׁנָן

וְנַתֵּן אָרֶצֶם לְנַחֲלָה

נַחֲלָה לִיְשָׁרָאֵל עֲבָדֹו

שְׁבָשְׁפָלְנוּ זְכַרְלָנוּ

וַיִּפְרַקְנוּ מִצְרָיִנוּ

נַתֵּן לְחִם לְכָל-בָּשָׂר

הַוֹּדוֹ לְאֶלְ�הָשָׁמִים

בָּשְׁמַת כָּל-חַי תִּבְרֹךְ
 אֶת־שְׁמֵךְ יְיָ אֱלֹהֵינוּ. וּרוּחַ כָּל־בָּשָׂר
 תִּפְאַר וְתִרְוֹם זִכְּרָךְ מַלְכֵנוּ תִּמְאַד.
 מִן־הָעוֹלָם וְעַד הָעוֹלָם אַתָּה אֱלֹהִים,
 וּמִבְּלִעְדֵּךְ אֵין לְנוּ מֶלֶךְ גּוֹאֵל וּמוֹשִׁיעַ,
 פָּזָה וּמִצְּיל וּמִפְּרָנָס וּעֲונָה וּמִרְחָם
 בְּכָל־עַת צָרָה וּצְוֹקָה, אֵין לְנוּ מֶלֶךְ
 אֶלְאָ אַתָּה: אֱלֹהִי הָרָאשׁוֹנִים
 וְהָאַחֲרׁoנִים. אֱלֹהָה כָּל־בְּרִיות אֲדוֹן
 כָּל־תּוֹלְדוֹת הַמְּהֻלָּל בְּרַב הַתְּשִׁבְחוֹת
 הַמְּנִיחָג עֹולָמוֹ בְּחֶסֶד וּבְרִיאוֹתָיו
 בְּרָחָמִים. וַיְיִהְיֶה לְאַדְנָוָם וְלֹא יִשְׁן.
 הַמְּעוֹרֵר יִשְׁנָים וְהַמְּקִיז נְרָקִים

Nišmat kol haj – Duša svega što živi blagosloviće Ime Tvoje, Gospode Bože naš, i duh svakog tela slaviće i uzvisiće spomen Tvoj, Kralju naš, doveka. Odveka doveka, Ti si Bog i osim Tebe nemamo Kralja, Oslobođitelja i Spasitelja, Otkupitelja i Izbavitelja, Prehranitelja Koji nas uslišava i ima samilosti u svakoj nevolji i bedi našoj. Nemamo Kralja osim Tebe! Bože pređašnjih i budućih (naraštaja), Bože svih stvorenja, Gospodaru svih pokolenja, slavom u mnoštvu opevani, Koji u milosrđu upravlja svetom Svojim i u ljubavi samilosnoj stvorenjima Svojim. Gospod je budan, On ne spa va i ne drema. On budi usnule i podiže zaspale,

וְהַמְשִׁיחַ אֶלְמִים וְהַמְתִיר אֲסּוּרִים
וְהַסּוֹמֵךְ נָפְלִים וְהַזּוֹקֵף כְּפֻופִים. לְךָ
לִבְדֵּק אֲנָחָנוּ מְזֻדִּים.

וְאַלּוּ פִינּוּ מֶלֶא שִׁירָה כִּים וְלִשְׁוֹגָנוּ
רְנָה כְּהַמּוֹן גָּלוּ וְשְׁפָתּוֹתֵינוּ שְׁבָה
כְּמַרְחָבִי רְקִיעַ, וְעַיִנֵּנוּ מְאִירָה
כְּשֶׁמֶשׁ וְכִירָה, וְיִדֵּינוּ פְּרוֹשָׁהָתּוּ כְּנֶשֶׁרִי
שְׁמִים, וְרַגְלֵינוּ קְלוֹת כְּאִילּוֹת: אֵין
אֲנָחָנוּ מְסִפְיקִים לְהַזּוֹדָת לְךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ
וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ. וְלִבְרָךְ אַתְ-שָׁמֶךָ,
עַל-אַחֲת מֵאָלֶף אֶלְף אֶלְפִים
וּרְבִי רְבָבוֹת פְּעָמִים הַטּוֹבָות שְׁעַשְׂתִּי
עִם-אֲבוֹתֵינוּ וְעִמָּנוּ: מִמְצָרִים גָּאַלְתָּנוּ
יְיָ אֱלֹהֵינוּ וּמִבֵּית עֲבָדִים פְּדִיתָנוּ,
בְּרַעַב זָנַתָּנוּ וּבְשָׁבָע כְּלַפְלַתָּנוּ. מְחַרֵּב
הַצְּלָתָנוּ וּמְדַבֵּר מַלְטָתָנוּ וּמְחַלִּים
רְעִים וּנְאָמָנים דְּלִיתָנוּ: עד הַנֵּה
עַזְרָנוּ רְחַמִּיךְ וְלֹא-עַזְבָּנוּ חַסְדְּיךְ,
וְאַל-תִּתְשַׁנֵּנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ לְנֵצֶח. עַל-כֵּן
אֲבָרִים שְׁפָלָגָת בָּנוּ, וּרוּחַ וּנְשָׁמָה
שְׁנַפְחָת בָּאָפִינוּ, וְלִשְׁוֹן אֲשֶׁר שְׁמַת

daje govor nemima, oslobađa sužnje, podupire posrnule i uspravlja pognute, samo Tebi hvalu uznosimo.
I da su usta naša poput mora pesme puna i jezik naš klicanja kao mnoštvo valova njegovih, i usne naše hvale puna kao širine nebeske, i da nam oči sijaju kao Sunce i Mesec, i da ruke svoje rasprostiremo kao orlovi nebeski krila svoja, i noge da su nam lake kao u srne, ne bismo mogli dovoljno hvale da Ti odamo, Gospode Bože naš, i Bože otaca naših, niti da blagoslijamo Ime Twoje, ni za jedno od hiljadu hiljade hiljada, i desetinu desetine desetina hiljada dobročinstava, čudesa i znamenja što si ih učinio za nas i za praoce naše. Iz Egipta si nas izbavio, Gospode Bože naš, iz doma robova iskupio nas, u gladi prehranio nas, u sitosti uzdržao nas. Od mača si nas spasio, od kuge izbavio, od bolesti mnogih i zlih iscelio. Dosad nam je ljubav Tvoja samilosna pomogla i milost nas Tvoja ostavila nije. Nemoj nas zauvek odbaciti Gospode, Bože naš. Stoga, udovi od kojih si nas sastavio, dah i duša što si ih udahnuo u nas, jezik koji si u usta naša stavio – gle,

**בְּפִנֵּוֹ הָןּ הֵם יְדֹו וַיְבָרְכוּ וַיִּשְׁבְּחוּ
וַיִּפְאַרְזָו וַיְרֹמְמוּ וַיִּעֲרִיצוּ וַיִּקְדִּישׁוּ
וַיִּמְלִיכוּ אֶת־שָׂמֵחַ מִלְּפָנָנוּ: כִּי כָּל־פָּה
לְךָ יְהֹוָה וְכָל־לְשׁוֹן לְךָ תְּשַׁבַּע וְכָל־בָּרֶךָ
לְךָ תְּכֻרְעַ, וְכָל קֹמָה לְפָנֶיךָ תְּשַׁתְּחֹוחָ.
וְכָל־הַלְּבָבָוֹת יִירְאָה, וְכָל־קָרְבָּן
וְכָל־יְוִיתָיו יִזְמְרוּ לְשָׁמֶךָ, כְּדָבָר שְׁכַתּוֹב:
כָּל־עַצְמָתִי תָּאמְרָנָה יְיָ מֵי כָּמוֹךְ.
מִצְאֵל עַנְיִ מִחְזָקָ מִמְּנָנוּ וְעַנְיִ וְאַבְיוֹן
מְגַזְלָוָ: מֵי יִדְמָה־לְךָ. וְמֵי יִשְׁוֹהָ־לְךָ וְמֵי
יִעֲרֹךְ־לְךָ. הָאֵל הַגָּדוֹל הַגָּבוֹר וְהַגָּרוֹא
אֵל עַלְיוֹן קֹגֶה שְׁמִים וְאֶרְץ: נַהֲלָךְ
וְנִשְׁבַּחַךְ וְנִפְאַרְךְ וְנִבְרַךְ אֶת־שָׁם
קָדְשָׁךְ.**

**כְּאָמָר לְדוֹד, בָּרְכִי נְפָשִׁי אֶת יְיָ וְכָל
קָרְבִּי אֶת שֵׁם קָדְשָׁו:**

**הָאֵל בְּתַעֲצָמוֹת עַזָּה. הַגָּדוֹל
בְּכָבֹוד שָׁמֶךָ. הַגָּבוֹר לְנִצְחָה וְהַגָּרוֹא
בְּנוֹרָאוֹתִיךְ. הַמֶּלֶךְ הַיּוֹשֵׁב עַל כְּסֵא רַמָּה:
וְנִשְׁאָ:**

oni će hvalu odavati, blagosiljati, slaviti, veličati, uzvisivati, poštovati, posvećivati i kraljevskim oglasiti Ime Tvoje, Kralju naš. Jer sva će usta Tebe hvaliti, i svih jezici Tebe slaviti, i sva kolena pred Tobom se pregibati, i svaki se stas pred Tobom prostreti, i sva će srca strahopštovanjem pred Tobom obuzeta biti, sve utrobe i bubrezi Imenu Tvome hvalospeve pevati, kao što je u stihu napisano: "Sve će kosti moje reći: 'Gospode, ko je kao Ti, Koji ubogog spasavaš od silnika, jadnika i siromaha od pljačkaša?" Ko je poput Tebe i ko je Tebi jednak? Ko se može s Tobom porediti, o, Bože, veliki, moćni i strašni Bože Svetišnji, Gospodaru nebesa i zemlje? Hvalićemo, slavićemo, veličaćemo i blagosiljaćemo Ime Tvoje Svetu, kao što je to car David činio: "Blagosiljaj dušo moja Gospoda, i sve što je u meni (neka blagoslovi) Sveti Ime Njegovo."

Hael – Ti si Bog snagom Tvoje moći, velik slavom Tvojih Imena, svemoćan doveka i čija dela izazivaju strahopštovanje, Kralj Koji sedi na prestolu visokom i uzvišenom.

שׁוֹכֵן עַד מָרוֹם וְקָדוֹשׁ שֶׁמֶן
וּכְתוֹב רַגְנָנוּ צָדִיקִים בַּיּוֹם לִישְׁרִים נָאֹהָה
תְּהִלָּה:
בְּפִי יִשְׁרָאֵל תִּתְרֹמֶם. וּבְשִׁפְתֵּי
צָדִיקִים תִּתְבָּרַךְ. וּבְלְשׁוֹן חֲסִידִים
תִּתְהַקְּדַשׁ וּבְקָרְבָּן קָדוֹשִׁים תִּתְהַלֵּל:

וּבָמָקְהַלּוֹת רַבּוֹת עַמְּךָ בֵּית
יִשְׁרָאֵל בְּרִגְנָה יִתְפָּאֵר שֶׁמֶךָ מַלְכֵנוּ
בְּכָל־דָּור וְדָור שָׁכֵן חֹבֶת כָּל־הַיִצְׁוֹרִים
לִפְנֵיכָה, יְיָ אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ,
לְהֻודוֹת לְהַלֵּל לְשִׁבְחָה לְפָאֵר לְרוֹמָם
לְהַדֵּר לְבָרֵךְ לְעַלְהָ וּלְקָלֵס עַל
כָּל־דְּבָרֵי שִׁירֹת וּתְשִׁבְחוֹת דָּוד
בְּנוֹיֵשִׁי עַבְדָּךְ מֶשִּׁיחָה:

יִשְׁתְּבַח שֶׁמֶךָ לְעַד מַלְכֵנוּ הָאָלָה
הַמֶּלֶךְ הַגָּדוֹל וְהַקָּדוֹשׁ בְּשָׁמִים וּבָאָרֶץ.
כִּי לְךָ נָאָה יְיָ אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ
שִׁיר וּשְׁבִחָה הַלֵּל וּזְמָרָה עֹז וּמִמְשָׁלה
נִצְחָה גְּדָלָה וְגִבּוֹרָה תְּהִלָּה וּתְפִאָרָה

Šohen ad – On, Koji prebiva u večnosti, Uzvišeni i Sveti Ime je Njegovo. Napisano je: "Kličite, pravednici, Gospodu, pravednima dolikuje hvaliti Ga." Ustima čestitih Ti će biti hvaljen i rečima pravednih Ti će biti blagoslovjen. Jezikom pobožnih Ti će biti uzveleican i među svetima Ti će biti posvećen.

Uvmikalot – U saborima mnoštva naroda Tvog, Doma Izraelovog, Ime Tvoje, Kralju naš, će biti uzveličano pesmom u svim pokolenjima. Jer to je obaveza svih stvorenja pred Tobom, Gospode Bože naš i Bože otaca naših, da Ti zahvaljuju i da Te hvale, slave, veličaju, uzdižu, poštuju, blagoslove, uznose i uzvisuju, iznad i više od svih reči, pesama i hvalospeva Davida, sina Jišajevog, sluge Tvog i pomazanika Tvog.

Jištabah – I stoga neka bi doveka Ime Tvoje bilo slavljeno, Kralju naš, Bože, Kralju veliki i sveti, na nebesima i na zemlji. Jer Tebi dolikuju, Gospode Bože naš i Bože otaca naših, pesma i hvalospev, hvala i oda, sila i vlast, večnost, veličina, moć, dika i slava,

**קדשה ומלכות, ברכות והודאות
מעטה ועד עולם:**
**ברוך אתה יי אל מלך גדול בתשבחות
אל ההודאות אדון הנפלאות הבוחר
בשירי זמרה מלך אל חי העולמים:**

**יהלוך יי אלהינו על
כל מעשיך, וחסיך צדיקים עושי
רצונך וכל עמק בית ישראלי ברנה יודו
ויברכו וישבחו ויפארו וירוממו
ויעריצו ויקדישו וימליך שמן מלכנו,
כי לך טוב להודאות ולשם נאה לזמר.
כי מעולם ועד עולם אתה אל. ברוך
אתה יי מלך מהלך בתשבחות.**

שותים כוס רביעית בהסיבת שמאל וمبرכים ברכה אחרונה:

**ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם
בורא פרי הגפן.**

**ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם
על הגפן ועל פרי הגפן ועל תנותבת
השדה, ועל ארץ חמדת טובה ורוחבה**

svetost i kraljevstvo, blagoslovi i zahvalnice odveka i doveka. Blagosloven da si Ti, Gospode, Bože, Kralju veliki i u hvalospevima opevan, Bože hvale, Koji odbire pesme hvalospevne, Kralj, Bog, Život svetova.

Jehaleluha - Hvalu će Ti odavati, Gospode Bože naš, sva dela Tvoja i oni koji su Tebi posvećeni, i pravednici koji izvršavaju Volju Tvoju, i narod Tvoj, Dom Izraelov. Svi će oni kličući hvalu odavati, blagosiljati, slaviti i veličati Ime Veličanstva Tvojog jer je dobro Tebi hvalu uznositi i Imenu Tvom je milina pevati. Odveka i doveka, Ti si Bog. Blagoslovjen da si Ti, Gospode Kralju opevan u hvalospevima.

Veliki Halel

Pijemo četvrti pehar vina
zavaljeni na levu stranu i kažemo blagoslov Meen šaloš.

Baruh - Blagoslovjen da si Ti, Gospode Bože naš, Kralju vaseljene, Koji stvara plod vinove loze.

Baruh - Blagoslovjen da si Ti, Gospode Bože naš, Kralju vaseljene, za vino i za plod vinove loze i za rod njive, i za zemlju milu, dobru i prostranu

שְׁרֵצִית וַהֲנַחֲלָת לְאֶבֶוֹתֵינוּ, לְאֶכֶל
 מִפְרִיה וּלְשֶׁבַע מְטוּבָה. רַחֲם נָא יְיָ
 אֱלֹהֵינוּ עַל יִשְׂרָאֵל עַמָּה, וּעַל יְרוֹשָׁלַיִם
 עִירָה, וּעַל צִיּוֹן מִשְׁפָּנָן כְּבוֹדָה, וּעַל
 מִזְבֵּחַ וּעַל הַיכָּלָה. וּבְנָה יְרוֹשָׁלַיִם עִירָה
 הַקָּדָשׁ בָּמָהָרָה בִּימֵינוּ וַהֲעַלְנוּ לְתֹוכָה
 וּשְׁמַחְנָנוּ בְּבָנִינָה וּנְאֶכֶל מִפְרִיה וּנְשֶׁבַע
 מְטוּבָה, וּנְבָרְכָה עַלְיהָ בְּקָדְשָׁה
 וּבְטָהָרָה. (בְּשַׁבְתָּה הַזָּה) וּשְׁמַחְנָנוּ בַּיּוֹם
 הַשְּׁבָתָה הַזָּה, כִּי אַתָּה יְיָ טֹב וּמְתִיב לְכָל,
 וּנוֹךְ לְךָ עַל הָאָרֶץ וּעַל פָּרִי גִּפְנָה.
 בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ עַל הָאָרֶץ וּעַל פָּרִי
 גִּפְנָה:

נְרֶצֶה

כִּי כָּבֵר רְצָה הָאֱלֹהִים אֶת מְעַשֵּׂיךְ.

חִסְל סְדוּר פֶּסַח כְּהַלְכָתוֹ. כָּל
 מִשְׁפְּטו וְחִקְתוֹ: כַּאֲשֶׁר זָכִינוּ לְסִדְר
 אָתוֹ כִּן נְזֶכה לְעַשׂוֹתָו: זֶה שׁוֹכוֹן

koju si izabrazao i dao u batinu očevima našim da jedu od njenih plodova i da se nasite njenog dobra. Milostiv budi Gospode, Bože naš, prema Izraelu, narodu Tvome, i prema Jerusalimu, gradu Tvome, i prema brdu Sion, staništu Veličanstva Tvoga, i žrtveniku Tvom, i Svetinji Tvojoj. I sazidaj iznova Jerusalim, grad Svetinje, ubrzo i u dane naše, i uzdigni nas u njegovo središte i obraduj nas njegovom izgradnjom. I ješćemo od plodova njenih i nasitićemo se dobra njena, a mi ćemo Te blagosiljati u svetosti i čistoti, (Na Šabat se dodaje: i uzmi nas u okrilje Svoje i osnaži nas u ovaj dan subotnji) i obraduj nas u ovaj dan praznika beskvasnih hlebova, jer si Ti dobar i dobro činiš svakom, i mi ti odajemo hvalu za zemlju i za vino i za plod vinove loze. Blagosloven da si Ti, Gospode, za zemlju i za vino i za plod vinove loze.

15. Nirca – Zaključna molba

Hasal – Završen je seder Pesah prema svim propisima, svim odredbama i zakonima. Kao što smo bili udostojeni da ga priredimo ove godine, neka bismo bili dostojni da tako učinimo i dogodine.

**מַעֲזָנָה קֹמֶם קְהֻלָּת מֵמִנָּה: קָרְבָּן
נָהָל נְטָעֵי כְּנָה פְּדוּיִם לְצִיּוֹן בְּרָנָה:**

לְשָׁנָה הַבָּא בִּירוּשָׁלָם הַבְּנוּיה:

סְפִירַת הַעֲוֹמֵר

בכל לילה סופר, כך במשך ארבעים ותשעה ימים.

ברוך אתה ייְהוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, אֲשֶׁר
קָדְשָׂנוּ בְמִצּוֹתָיו וַצִּינוּ עַל סְפִירַת הַעֲמָרָה:

הַיּוֹם יוֹם אֶחָד לְעַמָּרָה:

**יְהִי רָצֵון מֶלֶפְנֵיךְ ייְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ,
שִׁיבָּנָה בֵּית הַמִּקְדָּשׁ בְּמִתְרָה בִּימֵינוּ וְתַּמְןָ חָלָקָנוּ
בְּתוֹרַתְךָ:**

Prečisti, Koji prebivaš u visinama, podigni narod Tvoj, neprebrojni, i neka bi Ti ubrzo poveo mladicu koju si posadio, slobodnu i otkupljenu s pesmom u Sion.

**LEŠANA HABAA BIRU-
ŠALAJIM! – DOGODINE
U JERUSALIMU!**

Sefirat haomer – Brojanje Omara

Druge večeri Pesaha počinjemo s brojanjem Omara.

Baruh – Blagosloven da si Ti, Gospode Bože naš, Kralju vaseljene, Koji nas je posvetio zapovestima Svojim i obavezao nas da brojimo Omer.

Danas je jedan dan Omara.

Jehi – Neka bude Volja Tvoja, Gospode Bože naš, i Bože otaca naših, da se izgradi Dom Svetinje uskoro i u dane naše, i daj nam udela u Tori Tvojoj.

EHAD MI JODEA

Ko zna ko je Jedan?

Jedan? Ja znam. Jedan je Bog naš, na nebesima i na zemlji.

Ko zna šta su dva?

Dva? Ja znam. Dve su tablice Saveza. Jedan je Bog na nebesima i na zemlji.

Ko zna šta su tri?

Tri? Ja znam. Tri su naša praoča. Dve su tablice Saveza. Jedan je Bog na nebesima i na zemlji.

Ko zna šta su četiri?

Četiri? Ja znam. Četiri su pramajke Izraela. Tri su naša praoča. Dve su tablice Saveza. Jedan je Bog na nebesima i na zemlji.

אחד מי יודע?

שנים מי יודע?

שנים אני יודע. שני לוחות הברית. אחד אלְהינוּ שבשימים וברצ:

שלולה מי יודע?

שלולה אני יודע. שלולה אבות. שני לוחות הברית. אחד אלְהינוּ שבשימים וברצ:

ארבע מי יודע?

ארבע אני יודע. ארבע אמהות. שלולה אבות. שני לוחות הברית. אחד אלְהינוּ שבשימים וברצ:

חֲמִשָּׁה מֵי יְדַע ?

חֲמִשָּׁה אֲנִי יְדַע . חֲמִשָּׁה חֲמִשִּׁי תֹּרֶה . אֶרְבֶּעָםְהוֹת . שְׁלֹשָׁה אֲבוֹת . שְׁנִי לְוַחּוֹת הַבְּרִית . אֶחָד אֱלֹהֵינוּ שְׁבָשָׁמִים וּבָאָרֶץ :

שְׁשָׁה מֵי יְדַע ?

שְׁשָׁה אֲנִי יְדַע . שְׁשָׁה סְדָרִי מְשֻׁנָּה . חֲמִשָּׁה חֲמִשִּׁי תֹּרֶה . אֶרְבֶּעָםְהוֹת . שְׁלֹשָׁה אֲבוֹת . שְׁנִי לְוַחּוֹת הַבְּרִית . אֶחָד אֱלֹהֵינוּ שְׁבָשָׁמִים וּבָאָרֶץ :

שְׁבָעָה מֵי יְדַע ?

שְׁבָעָה אֲנִי יְדַע . שְׁבָעָה יְמִי שְׁבָתָא . שְׁשָׁה סְדָרִי מְשֻׁנָּה . חֲמִשָּׁה חֲמִשִּׁי תֹּרֶה . אֶרְבֶּעָםְהוֹת . שְׁלֹשָׁה אֲבוֹת . שְׁנִי לְוַחּוֹת הַבְּרִית . אֶחָד אֱלֹהֵינוּ שְׁבָשָׁמִים וּבָאָרֶץ :

שְׁמֻנוֹה מֵי יְדַע ?

שְׁמֻנוֹה אֲנִי יְדַע . שְׁמֻנוֹה יְמִי מִילָה . שְׁבָעָה יְמִי שְׁבָתָא . שְׁשָׁה סְדָרִי מְשֻׁנָּה . חֲמִשָּׁה חֲמִשִּׁי תֹּרֶה . אֶרְבֶּעָםְהוֹת . שְׁלֹשָׁה אֲבוֹת . שְׁנִי לְוַחּוֹת הַבְּרִית . אֶחָד אֱלֹהֵינוּ שְׁבָשָׁמִים וּבָאָרֶץ :

תְּשִׁיעָה מֵי יְדַע ?

תְּשִׁיעָה אֲנִי יְדַע . תְּשִׁיעָה יְרֵחַ לִידָה . שְׁמֻנוֹה

Ko zna šta je pet?

Pet? Ja znam. Pet je Knjiga Mojsijevih. Četiri su pramajke Izraela. Tri su naša praoca. Dve su tablice Saveza. Jedan je Bog na nebesima i na zemlji.

Ko zna šta je šest?

Šest? Ja znam. Šest je tomova Mišne. Pet je Knjiga Mojsijevih. Četiri su pramajke Izraela. Tri su naša praoca. Dve su tablice Saveza. Jedan je Bog na nebesima i na zemlji.

Ko zna šta je sedam?

Sedam? Ja znam. Sedam je dana u sedmici. Šest je tomova Mišne. Pet je Knjiga Mojsijevih. Četiri su pramajke Izraela. Tri su naša praoca. Dve su tablice Saveza. Jedan je Bog na nebesima i na zemlji.

Ko zna šta je osam?

Osam? Ja znam. Osmog dana je obrezivanje. Sedam je dana u sedmici. Šest je tomova Mišne. Pet je Knjiga Mojsijevih. Četiri su pramajke Izraela. Tri su naša praoca. Dve su tablice Saveza. Jedan je Bog na nebesima i na zemlji.

Ko zna šta je devet?

Devet? Ja znam. Devet je meseci trudnoće.

Osmog dana je obrezivanje. Sedam je dana u sedmici. Šest je tomova Mišne. Pet je Knjiga Mojsijevih. Četiri su pramajke Izraela. Tri su naša praoca. Dve su tablice Saveza. Jedan je Bog na nebesima i na zemlji.

Ko zna šta je deset?

Deset? Ja znam. Deset je Božjih kazivanja. Devet je meseci trudnoće. Osmog dana je obrezivanje. Sedam je dana u sedmici. Šest je tomova Mišne. Pet je Knjiga Mojsijevih. Četiri su pramajke Izraela. Tri su naša praoca. Dve su tablice Saveza. Jedan je Bog na nebesima i na zemlji.

Ko zna šta je jedanaest?

Jedanaest? Ja znam. Jedanaest je zvezda (na nebesima). Deset je Božjih kazivanja. Devet je meseci trudnoće. Osmog dana je obrezivanje. Sedam je dana u sedmici. Šest je tomova Mišne. Pet je Knjiga Mojsijevih. Četiri su pramajke Izraela. Tri su naša praoca. Dve su tablice Saveza. Jedan je Bog na nebesima i na zemlji.

Ko zna šta je dvanaest?

Dvanaest? Ja znam. Dvanaest je plemena Izraela. Jedanaest je zvezda (na nebesima). Deset je Božjih kazivanja. Devet je meseci trudnoće. Osmog dana je obrezivanje. Sedam je dana u sedmici. Šest je tomova Mišne. Pet je Knjiga Mojsijevih.

ימֵי מִילָה. שְׁבַעַת יְמֵי שְׁבַתָא. שְׁשָׁה סְדָרִי מִשְׁנָה. חֲמֹשָׁה חֲמֹשִׁי תּוֹרָה. אֶרְבָע אֶמְהוֹת. שְׁלֹשָׁה אֲבוֹת. שְׁנִי לְוָחוֹת הַבְּرִית. אֶחָד אֱלֹהִינוּ שְׁבָשָׁמִים וּבָאָרֶץ:

עֲשָׂרָה מֵי יוֹדָעַ? עֲשָׂרָה אֲנֵי יוֹדָעַ. עֲשָׂרָה דְבָרִיא. תְשָׁעָה יְרֻחָי לִידָה. שְׁמוֹנָה יְמֵי מִילָה. שְׁבַעַת יְמֵי שְׁבַתָא. שְׁשָׁה סְדָרִי מִשְׁנָה. חֲמֹשָׁה חֲמֹשִׁי תּוֹרָה. אֶרְבָע אֶמְהוֹת. שְׁלֹשָׁה אֲבוֹת. שְׁנִי לְוָחוֹת הַבְּרִית. אֶחָד אֱלֹהִינוּ שְׁבָשָׁמִים וּבָאָרֶץ:

אֶחָד עָשָׂר מֵי יוֹדָעַ? אֶחָד עָשָׂר אֲנֵי יוֹדָעַ. אֶחָד עָשָׂר כּוֹכְבִיא. עֲשָׂרָה דְבָרִיא. תְשָׁעָה יְרֻחָי לִידָה. שְׁמוֹנָה יְמֵי מִילָה. שְׁבַעַת יְמֵי שְׁבַתָא. שְׁשָׁה סְדָרִי מִשְׁנָה. חֲמֹשָׁה חֲמֹשִׁי תּוֹרָה. אֶרְבָע אֶמְהוֹת. שְׁלֹשָׁה אֲבוֹת. שְׁנִי לְוָחוֹת הַבְּרִית. אֶחָד אֱלֹהִינוּ שְׁבָשָׁמִים וּבָאָרֶץ:

שְׁנִים עָשָׂר מֵי יוֹדָעַ? שְׁנִים עָשָׂר אֲנֵי יוֹדָעַ. שְׁנִים עָשָׂר שְׁבָטִיא. אֶחָד עָשָׂר כּוֹכְבִיא. עֲשָׂרָה דְבָרִיא. תְשָׁעָה יְרֻחָי לִידָה. שְׁמוֹנָה יְמֵי מִילָה. שְׁבַעַת יְמֵי שְׁבַתָא. שְׁשָׁה סְדָרִי מִשְׁנָה. חֲמֹשָׁה חֲמֹשִׁי תּוֹרָה.

אַרְבָּע אֶמְהוֹת. שְׁלֹשָׁה אֲבוֹת. שְׁנִי לְוָחוֹת הַבְּרִית. אֶחָד אֱלֹהֵינוּ שְׁבָשָׁמִים וּבָאָרֶץ:

שְׁלֹשָׁה עָשָׂר מֵי יְוָדָע?
שְׁלֹשָׁה עָשָׂר אֲנִי יוֹדֵע. שְׁלֹשָׁה עָשָׂר מֵדֵיא.
שְׁנִים עָשָׂר שְׁבָטִיא. אֶחָד עָשָׂר כּוֹכְבִּיא. עָשָׂר
דְּבָרִיא. תְּשֻׁעָה יְרֵחִיא לִידָה. שְׁמוֹנָה יְמִי מִילָה.
שְׁבָעָה יְמִי שְׁבָתָא. שְׁשָׁה סְדָרִי מִשְׁנָה. חֲמִשָּׁה
חֲמִשִּׁי תּוֹרָה. אַרְבָּע אֶמְהוֹת. שְׁלֹשָׁה אֲבוֹת.
שְׁנִי לְוָחוֹת הַבְּרִית. אֶחָד אֱלֹהֵינוּ שְׁבָשָׁמִים
וּבָאָרֶץ:

Četiri su pramajke Izraela. Tri su naša praoca. Dve su tablice Saveza. Jedan je Bog na nebesima i na zemlji.

Ko zna šta je trinaest?

Trinaest? Ja znam. Trinaest je Božjih atributa. Dvanaest je plemena Izraela. Jedanaest je zvezda (na nebesima). Deset je Božjih kazivanja. Devet je meseci trudnoće. Osmog dana je obrezivanje. Sedam je dana u sedmici. Šest je tomova Mišne. Pet je Knjiga Mojsijevih. Četiri su pramajke Izraela. Tri su naša praoca. Dve su tablice Saveza. Jedan je Bog na nebesima i na zemlji.

חַד גָּדִיא
חד גדיја. דזבין

אָבָא בְּתִרְיֵי זָוִי. חַד גָּדִיא חַד גָּדִיא:

**וְאַתָּא שָׁוֹנְרָא. וְאַכְלָה לְגָדִיא. דְזַבִּין אָבָא בְּתִרְיֵי זָוִי.
חַד גָּדִיא חַד גָּדִיא:**

חַד גָּדִיא

HAD GADJA

Jedno jare, jedno jare, što ga kupi otac moj za dve pare, jedno jare, jedno jare.

I dođe mačka i pojede jare, što ga kupi otac moj za dve pare, jedno jare, jedno jare.

I dođe pas i ujede mačku, što pojede jare, što ga kupi otac moj za dve pare, jedno jare, jedno jare.

וְאַתָּה פֶּלֶבָא. וּנְשֵׁךְ לְשׁוֹנָרָא. דְּאַכְלָה לְגִדְיָא. דְּזָבִין
אֲבָא בְּתָרִי זָוִין. חַד גִּדְיָא חַד גִּדְיָא:

I dođe štap i prebi psa, što ujede mačku, što pojede jare, što ga kupi otac moj za dve pare, jedno jare, jedno jare.

וְאַתָּה חֻטְרָא. וְהַפֵּה לְכֶלֶבָא. דְּנְשֵׁךְ לְשׁוֹנָרָא.
דְּאַכְלָה לְגִדְיָא. דְּזָבִין אֲבָא בְּתָרִי זָוִין. חַד גִּדְיָא חַד
גִּדְיָא:

I dođe vatra i spali štap, što prebi psa, što ujede mačku, što pojede jare, što ga kupi otac moj za dve pare, jedno jare, jedno jare.

וְאַתָּה נֹרָא. וּשְׂרֵף לְחֻטְרָא. דְּהַפֵּה לְכֶלֶבָא. דְּנְשֵׁךְ
לְשׁוֹנָרָא. דְּאַכְלָה לְגִדְיָא. דְּזָבִין אֲבָא בְּתָרִי זָוִין. חַד
גִּדְיָא חַד גִּדְיָא:

I dođe voda i ugasi vatru, što spali štap, što prebi psa, što ujede mačku, što pojede jare, što ga kupi otac moj za dve pare, jedno jare, jedno jare.

וְאַתָּה מַיָּא. וְכַבֵּה לְנוֹרָא. דְּשְׂרֵף לְחֻטְרָא. דְּהַפֵּה
לְכֶלֶבָא. דְּנְשֵׁךְ לְשׁוֹנָרָא. דְּאַכְלָה לְגִדְיָא. דְּזָבִין אֲבָא
בְּתָרִי זָוִין. חַד גִּדְיָא חַד גִּדְיָא:

I dođe bik i popi vodu, što ugasi vatru, što spali štap, što prebi psa, što ujede mačku, što pojede jare, što ga kupi otac moj za dve pare, jedno jare, jedno jare.

וְאַתָּה תֹּרָא. וְשַׁתָּה לְמַיָּא. דְּכַבֵּה לְנוֹרָא. דְּשְׂרֵף
לְחֻטְרָא. דְּהַפֵּה לְכֶלֶבָא. דְּנְשֵׁךְ לְשׁוֹנָרָא. דְּאַכְלָה
לְגִדְיָא. דְּזָבִין אֲבָא בְּתָרִי זָוִין. חַד גִּדְיָא חַד גִּדְיָא:

וְאַתָּה הַשׁוֹחֵט. וְשַׁחַט לְתוֹרָא. דְּשַׁתָּה לִמְיַא. דְּכַבֵּד
לְנוֹרָא. דְּשַׁרֵּף לְחוֹטֶרֶא. דְּהַכָּה לְכַלְבָּא. דְּנַשֵּׁן
לְשׁוֹנְרָא. דְּאֲכַלָּה לְגַדְיאָ. דְּזַבִּין אָבָא בְּתִרְיִ זָוִי. חַז

גָּדִיא חַד גָּדִיא:

וְאַתָּה מֶלֶךְ הַמְּמוּת. וְשַׁחַט לְשׁוֹחֵט. דְּשַׁחַט לְתוֹרָא.
דְּשַׁתָּה לִמְיַא. דְּכַבֵּד לְנוֹרָא. דְּשַׁרֵּף לְחוֹטֶרֶא. דְּהַכָּה
לְכַלְבָּא. דְּנַשֵּׁן לְשׁוֹנְרָא. דְּאֲכַלָּה לְגַדְיאָ. דְּזַבִּין אָבָא
בְּתִרְיִ זָוִי. חַד גָּדִיא חַד גָּדִיא:

וְאַתָּה הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא. וְשַׁחַט לְמֶלֶךְ הַמְּמוּת
דְּשַׁחַט לְשׁוֹחֵט. דְּשַׁתָּה לְתוֹרָא. דְּשַׁתָּה לִמְיַא
דְּכַבֵּד לְנוֹרָא. דְּשַׁרֵּף לְחוֹטֶרֶא. דְּהַכָּה לְכַלְבָּא. דְּנַשֵּׁן
לְשׁוֹנְרָא. דְּאֲכַלָּה לְגַדְיאָ. דְּזַבִּין אָבָא בְּתִרְיִ זָוִי.
חַד גָּדִיא חַד גָּדִיא:

I dođe šohet i zakla bika,
što popi vodu, što ugasi
vatru, što spali štap, što
prebi psa, što ujede mačku,
što pojede jare, što ga
kupi otac moj za dve pare,
jedno jare, jedno jare.

I dođe andeo smrti i po-
gubi šoheta, što zakla
bika, što popi vodu, što
ugasi vatru, što spali štap,
što prebi psa, što ujede
mačku, što pojede jare,
što ga kupi otac moj za
dve pare, jedno jare, jed-
no jare.

I dođe Sveti, blagosloven
On, i ubi andela smrti, što
pogubi šoheta, što zakla
bika, što popi vodu, što
ugasi vatru, što spali štap,
što prebi psa, što ujede
mačku, što pojede jare,
što ga kupi otac moj za
dve pare, jedno jare, jed-
no jare.

